

**Reacties naar aanleiding van informatiemoment
polder De Dulf-Janssenstichting op 16 juli 2024**

Bestuurlijk overleg Dulf Mersken
8 januari 2025

Reacties naar aanleiding van informatiemoment polder De Dulf-Janssenstichting op 16 juli 2024

Reacties naar aanleiding van informatiemoment polder De Dulf-Janssenstichting op 16 juli 2024

Inhoud

Inleiding	4
Reacties en beantwoording.....	6
Reactie 1:	6
Antwoord op reactie 1:.....	6
Reactie 2:	6
Antwoord op reactie 2:.....	7
Reaksje 3:.....	7
Antwurd op reaksje 3:	7
Reactie 4:	8
Antwoord op reactie 4:.....	8
Reactie 5:	9
Antwoord op reactie 5:.....	10
Reactie 6:	11
Antwoord op reactie 6:.....	13
Reactie 7:	14
Antwoord op reactie 7:.....	16
Reactie 8:	17
Antwoord op reactie 8:.....	17
Reactie 9:	17
Antwoord op reactie 9:.....	18
Reactie 10:	19
Antwoord op reactie 10:.....	22
Reactie 11:	23
Antwoord op reactie 11:.....	23
Reactie 12:	23
Antwoord op reactie 12:.....	24
Reactie 13:	24
Antwoord op reactie 13:.....	25
Reactie 14:	26
Antwoord op reactie 14:.....	29
Reactie 15:	32
Antwoord op reactie 15:.....	33
Reactie 16:	33
Antwoord op reactie 16:.....	34
Reactie 17:	34
Antwoord op reactie 17:.....	35
Reactie 18:	36
Antwoord op reactie 18:.....	36
Reactie 19:	36
Antwoord op reactie 19:.....	37
Reactie 20:	37
Antwoord op reactie 20:.....	38

Inleiding

Het omvormen van polder De Dulf Janssenstichting van een landbouwgebied naar een natuurgebied is een maatregel uit het Natura 2000-beheerplan Van Oordt's Mersken. Voor de uitvoering van het proces gebiedsontwikkeling Dulf Mersken worden met werkgroepen en een begeleidingsgroep de plannen voorbereid en besproken in en rondom het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken. Vertegenwoordigers van de terreinbeheerders, Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân, gemeente Opsterland, LTO Opsterland, Vitens en Van der Wiel zijn hierbij betrokken.

De overheden staan voor een transparante besluitvorming en willen graag laten zien hoe zij zijn omgegaan met de ideeën en resultaten van de eerdere raadpleging uit 2021. De natuurbelangen in het Natura 2000-gebied zijn groot en dit vergt een goede afweging van belangen. Met aanvullende ecologische onderzoeken en het verzamelen van data over de weidevogels en het waterbeheer is het huidige concept-inrichtingsplan tot stand gekomen.

De bestuurders van de provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, Staatsbosbeheer en gemeente Opsterland hebben het concept-inrichtingsplan besproken op 24 mei 2024. Besloten is om het concept-inrichtingsplan te presenteren aan de streek op 16 juli 2024, voordat de bestuurders een definitief besluit nemen over het inrichtingsplan.

2021 - Schetsplan

In 2021 is een schetsplan gepresenteerd aan de streek waarbij uitgelegd is waarom de voorgestelde inrichting van De Dulf-Janssenstichting is gewijzigd van een zomerpolder, waarbij de polder 's winters onder water staat naar een polder met een flexibel peil. De aanleiding hiervoor was het belang en de wens voor het behoud van de huidige diversiteit aan weidevogels in de polder.

In 2021 heerste de Covid-19 pandemie. Er hebben zich toen 30 mensen aangemeld om, op afspraak, de informatiebijeenkomst te bezoeken. Er zijn toen 9 schriftelijke vragen ingediend. Vervolgens is er een reactienota opgesteld.

2024 - Concept inrichtingsplan

Op 16 juli 2024 was de informatiebijeenkomst in Nij Beets zonder afspraak te bezoeken. Er hebben circa 90 mensen van de gelegenheid gebruik gemaakt om de inrichtingsplannen te bekijken. Er zijn 14 schriftelijke vragen en suggesties ingediend, binnen de gestelde termijn. Tot een week na deze datum zijn nog 6 reacties ingediend. In deze reactienota worden alle 20 ingediende vragen weergegeven en van antwoorden voorzien.

Verwerking van de reacties

In deze reactienota zijn de schriftelijke vragen opgenomen die door bewoners en instanties zijn ingestuurd. Hierbij zijn de particuliere inzendingen anoniem opgenomen. De beantwoording van deze vragen is opgesteld door de werkgroep Dulf-Janssenstichting en samen met het *Definitief inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting* op 8 januari 2025 ter instemming aan de betrokken bestuurders voorgelegd. Na deze instemming wordt het inrichtingsplan met bijbehorende stukken de betrokken partijen, wetterskip Fryslân, gemeente Opsterland, Staatsbosbeheer en provincie Fryslân ter vaststelling toegestuurd. Deze reactienota heeft géén wettelijke status, maar geeft een beeld van het huidige standpunt van de bestuurders.

Planaanpassing op detail

Naar aanleiding van reactie 5 is een kleine planaanpassing voorgesteld: Het Alldjip wordt niet omgelegd ter hoogte van de Swynswei, de loop van de beek wordt hier niet gewijzigd.

Vervolgstappen

Voor de uitvoering van het inrichtingsplan is besluitvorming nodig via een omgevingsvergunning. Voor de benodigde ontheffingen wordt momenteel nog een onderzoek naar de Natura 2000-doelsoort grote modderkruiper afgerond en zullen nog de nodige ecologische werkprotocollen worden opgesteld. De formele wettelijke procedure start met het indienen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning. Daarbij gelden de wettelijke regels en termijnen voor zienswijzen, bezwaar en beroep. Naar verwachting wordt in 2025 de aanvraag ingediend bij de gemeente Opsterland.

Reacties en beantwoording

Reactie 1:

Waterberging op laagste plek?

Land Hoekstra Nij Beets lijkt veel meer voor de hand liggend.

Antwoord op reactie 1:

De keuze om De Dulf-Janssenstichting in te richten voor noodretentie heeft te maken met de ligging van de polder op de samenkost van Alldjip en Nije Feart. Hier stroomt de beek in de boezem. Bij hevige en langdurige regenval gecombineerd met westenwind wordt het water opgestuwd en kan wateroverlast ontstaan in Gorredijk en Terwispel. Door op een dergelijk moment water in te laten in de polder ontstaat 'ruimte' in de boezem. De polder is omgeven door een kering zodat het water binnen de polder blijft en veel water geborgen kan worden. Op veel andere plaatsen is dit niet het geval. Wanneer de boezem na enkele dagen weer zakt kan het water uit de hooggelegen polder De Dulf-Janssenstichting weer snel worden afgevoerd naar de boezem. De landbouwpolders rondom polder De Dulf-Janssenstichting zijn door de aanwezige bebouwing en het ontbreken van keringen minder geschikt (te maken) voor noodretentie.

Op dit moment geeft uw reactie geen aanleiding om het plan aan te passen.

≡

Reactie 2:

Goedendag,

Mijn reactie is op het fietspad tussen de leppedyk en janssenstichting en uitkijk plek.

Nu lees ik dat een het breder fietspad wordt. dat zou prachtig zijn! wij kunnen er nu niet overheen met de rolstoelplateaufiets. Dus graag een breed genoeg fietspad!!

Het fietspad bij de zandwin put kun je overheen maar met tegenliggers dan weer te smal, deze moeten vaak afstappen en uitkijkplek waar je ook met deze fiets op kunt komen, dus niet met trappen ... om straks dit ommetje ook te kunnen fietsen zou erg leuk zijn! In de bijlage een afbeelding van de fiets. Groeten

Bijlage reactie 2:

Antwoord op reactie 2:

Het voornemen is om het fietspad tussen Leppedyk en Janssen-Stichting te verbreden naar een breedte van zo'n 1,80 m. Bij de verdere uitwerking van het voornemen zal moeten blijken welke breedte uiteindelijk realiseerbaar is.

Het voornemen is om de toegang tot het uitkijkpunt aan de Janssen-Stichting zoveel mogelijk vlak te houden.

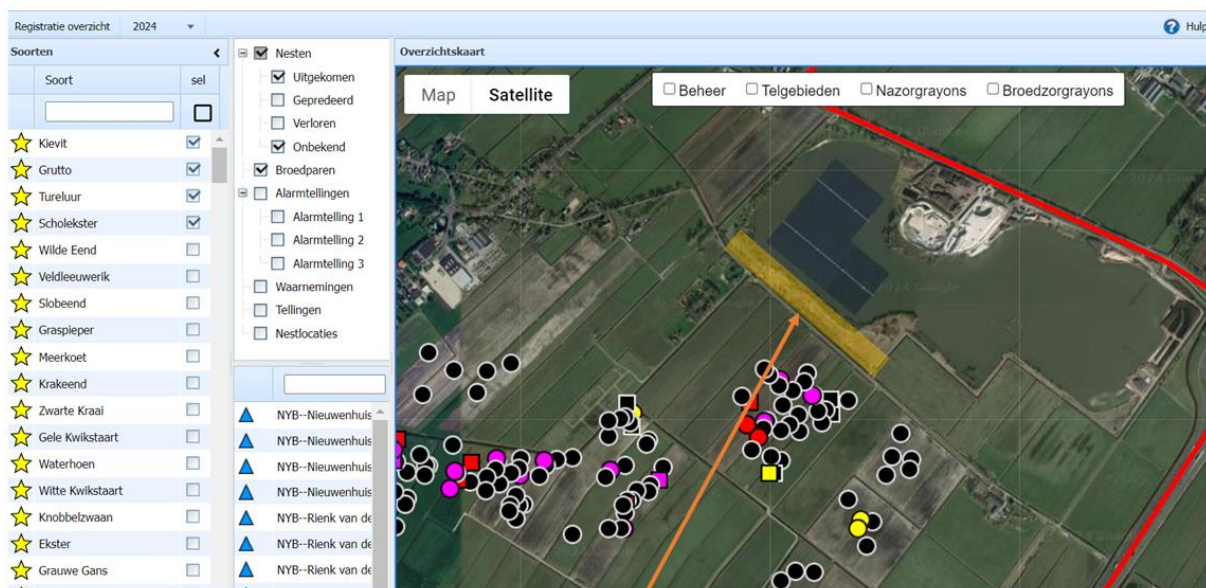
Met bovenstaande toelichting hopen wij uw zorg weg te nemen.

≡

Reaksje 3:

Fanút de fûgelwacht soene wy graach de beamfoarmers út de opslach, dy oan de súdkant fan de sânwinning is, fuort helje wolle. Sjoch ek taheaksel.

Bylage reaksje 3:

Om't oan de súdkant fan de sânwinning in protte greidefûgels sitte soene wy fan de fûgelwacht Nij Beets/De Feanhoop de beamfoarmers graach út de opslach hawwe wolle.

Antwurd op reaksje 3:

Dizze reaksje is trochstjoerd oan Van der Wiel, eigner fan it oangeande terrein en de dêrop steande beammen en strûken.

Jo reaksje is net fan tapassing op it inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting en jout gjin oanlieding om it plan oan te passen.

-

Deze reactie is doorgestuurd aan Van der Wiel, eigenaar van het betreffende terrein en de daarop staande bomen en struiken.

Uw reactie is niet van toepassing op het inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting en geeft geen aanleiding om het plan aan te passen.

≡

Reactie 4:

Hierbij wil ik u informeren over de ontstaansgeschiedenis van dit gebied o.a. in verband met de turfwinning .

De Boorne, die zijn oorsprong vindt in Allardsoog bij Bakkeveen, is ontstaan in de een na laatste IJstijd, n.l. in de Saale- ijstijd (130.000 jaar geleden).

Ons land was bedekt onder een dikke ijskap van bijna 100 m.

Toen deze ijskap begon te smelten, zocht het smeltwater van de Linde, Tjonger en de Boorne de weg naar het gebied, dat later de Zuiderzee/IJsselmeer heette, dus naar het westen.

Door een enorme zandstorm verstopte de loop van de Boorne naar het IJsselmeer. Een nieuwe loop van de Boorne ging in de richting van het noorden, n.l. naar de Middellzee en de Waddenzee.

Ook de middenloop van de Boorne is in die tijd van de zandstormen (uit de droge Noordzee) ontstaan bij de brug in de Sweachster Wei .

Turfwinning.

In 1863 begon de turfwinning in de Beetster Hooilanden in het Burgemeestersveen.

Hierna volgde de Aldpolder (gebied Janssenstichting); dit is het gebied ten Noorden van de Walle.

De Walle is al in de Middeleeuwen als waterkering aangelegd

Zo rond 1900 was hier de turfwinning ook afgelopen. Het landschap werd in cultuur gebracht met sloten en afwateringskanalen, waardoor in dit ontginningsgebied de eerste boeren konden beginnen.

P.W. Janssen, die in Oost Indië schatrijk was geworden, wilde in een aantal arme gebieden in Fryslan een betere toekomst voor de arme bevolking creëren.

In de Janssenstichting liet hij zes boerderijtjes bouwen. Turfmakers van goeden huize konden hier boer worden. Toezichthouder, van Zinderen Bakker uit Gorredijk, controleerde de eerste boeren en bracht verslag uit aan P.W. Janssen in Amsterdam.

De turfwinning in de Dulf en de omgeving van de Boorne heeft hier nooit plaatsgevonden, waardoor dit gebied minstens een meter hoger ligt dan het maaiveld in de Zuidoostpolder.

Ik neem aan, dat deze hoogte in de Dulf is bewaard gebleven als hoogte van de vroegere Beetster Hooilanden.

Dit maakt dit Natura 2000 gebied ook zo uniek en moeten we zo veel mogelijk in oude staat laten.

De oude polderdijken van de Groote Veepolder in Opsterland en Smallingerland zijn in 1896/1897 aangelegd en worden verhoogd i.v.m. de waterberging.

Twee vaarten (De Wispel?) uit de Dulf staan in verbinding met de Nije Feart (1852).

Met dit verhaal wil ik nogmaals aantonen, dat het een zeer uniek gebied is en dat het zoveel mogelijk in oude staat blijft.

Antwoord op reactie 4:

Dank voor uw uiteenzetting over de genese van het gebied. Deze geschiedenis is bij ons bekend en wij zijn het met u eens dat het een uniek gebied is. Met het herstel van het sloten- en greppelsysteem willen we het karakteristieke landschap van deze polder/gebied zoveel als mogelijk behouden, waarbij rekening gehouden

dient te worden met hedendaagse ontwikkelingen als klimaatadaptatie, perioden met extreme droogte/zware regenval en voortgaande bodemdaling.

≡

Reactie 5:

In het huidige conceptplan staat een omlegging van het Alddijp omschreven ter hoogte van de Swynswei. Te vinden onder punt 4.5.3, onder 'Stuwtje ringsloot en landschappelijke inpassing Alddijp omgeving Swynswei/Alddijp' Dit ter 'herstel van het landschappelijk beeld'.

Echter, de bocht die men wil gaan graven en 'herstellen' heeft historisch nooit bestaan (zie Atlas van Schotanus uit 1718 in Bijlage). De oorspronkelijke loop liep vrij recht uit door naar het westen met een lichte inclinatie naar het noorden. Dit vanwege de lage stroomsnelheid in dit lage, eindgedeelte van de rivier. De verbinding die men wil herstellen is niet, zoals in figuur 19 van het conceptplan wordt beweerd, met het verdere deel van het Alddijp maar met een smalle, kunstmatig gegraven sloot bedoeld voor ontginning, welke op haar beurt pas uitmond op de westelijke restant van het Alddijp.

Ik vind het gekozen voorstel niet passend om vijf redenen:

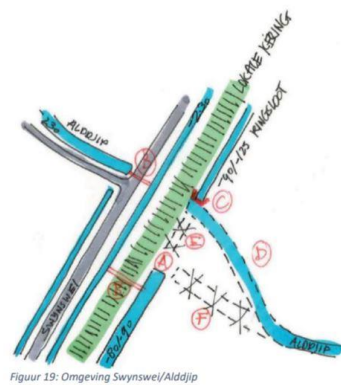
- 1) Het introduceren van een bocht in een historische rivier die nooit bestaan heeft is naar mijn mening geschiedvervalsing en de verlegging van haar loop zorgt voor alleen een verdere verwijdering van de originele staat dan dat het herstel betreft.
- 2) Een dusdanige, scherpe, kromme bocht is niet passend bij het karakter van dit gedeelte van de rivier welke een traag, langzaam meanderend patroon zou moeten tonen passend bij het lage, platte omgevingslandschap. Niet voor niets kon hier vroeger veen ontstaan door de bijna stilstaande waterpartijen in de moerassen.
- 3) Het uitgraven van het land voor een nieuw tracee gaat ten koste van het huidige pakket veen welke daar nog in de grond ligt en zorgt voor mineralisatie en oxidatie van de grond. Dit is tegenstrijdig met het doel van het beleid van het nieuwe conceptplan.
- 4) De natuur bereikt ecologisch gezien haar beste potentieel als men haar lange tijd met rust laat en niet verstoort. Vele waterplanten en dieren die zich nu in de huidige waterkant en wal hebben gevestigd zullen bij de voorgenomen demping verloren gaan en alvorens zij zich in het nieuwe gedeelte weder gevestigd hebben en op het oude niveau zijn duurt vele jaren.
- 5) De wallen aan weerszijden van het Alddijp op het huidige tracee zorgen voor bescherming van het achterland op overstroming. Hierdoor kan het waterpeil in het Alddijp relatief hoog staan zonder dat het aangrenzende land direct overstroomd. In de nieuwe situatie zie ik hier geen rekening mee gehouden worden om nieuwe wallen aan weerszijden op te trekken waardoor gecontroleerd waterbeheer doormiddel van het voorgestelde stuwen systeem niet zal werken. Dit omdat nu het water hier in dit laatste gedeelte vrij kan overstromen en de rest van de polder in kan lopen.

Daar tegenover staat dat het stuk slechts relatief klein is en dus de impact relatief klein is en dat een rechte aansluiting van het Alddijp op de sloot aan de westzijde van de Swynswei zorgt voor een betere doorstroming/aansluiting met de rest van de beekloop indien er in de toekomst ooit voor wordt gekozen om ook dit gedeelte te herstellen. Echter, gezien de reactienota op de vragen van de inloopbijeenkomst van 2021 zijn hier geen concrete plannen voor.

Deze voordelen vind ik dan ook niet opwegen tegen de nadelen en ik verzoek u dan ook kritisch naar dit idee te kijken.

Met vriendelijke groeten

Bijlagen reactie 5:

Antwoord op reactie 5:

Het klopt dat het Alddijp aan de oostzijde van de Swynswei niet exact op de gekozen plek heeft gelopen. Echter aan de westzijde van de Swynswei heeft het Alddijp ook niet op de huidige locatie gelopen. Dit westelijk deel is eind jaren 50 van de vorige eeuw vergraven (zie kaartjes bijlagen antwoord reactie 5). Daarnaast is de loop van het Alddijp in de geschiedenis van het beekdal vele malen op natuurlijke wijze veranderd als gevolg van landschappelijke of klimatologische omstandigheden.

Bij de uitwerking van het concept inrichtingsplan voor polder De Dulf-Janssenstichting is bestudeerd hoe de loop van het Alddijp beter zichtbaar kan worden gemaakt in het landschap. Hierbij is mede vanuit archeologisch en landschappelijk oogpunt voor deze oplossing gekozen. Er is momenteel geen daadwerkelijke verbinding tussen het Alddijp aan de west- en oostzijde van de Swynswei. Of deze verbinding er ooit komt is nu niet bekend. De eerder in de vijftiger jaren gerealiseerde aanpassing van het Alddijp aan de westzijde van de Swynswei kunnen we niet terugdraaien.

Ad 4: Natuur

Uit de soorteninventarisatie naar beschermde soorten (Ecogroen, 2024) blijkt dat de groene glazenmaker en de gevlekte witsnuitlibel zijn waargenomen boven het Alddijp. De aanwezigheid van krabbenscheer zorgt voor een aantrekkelijk voortplantingsgebied voor deze libellensoorten. Voor het realiseren van een goed functionerend watersysteem in de polder zal achterstallig onderhoud aan de beek uitgevoerd dienen te worden. Dit zal met de grootste aandacht en zorg voor de natuurwaarden plaatsvinden waarbij gewerkt wordt volgens een ecologisch werkprotocol en waar nodig worden mitigerende maatregelen uitgevoerd om zowel de libellen als de krabbenscheer te behouden.

Naar aanleiding van uw motivatie is het voorstel tot wijziging van het Alldjip opnieuw bestudeerd. Daarbij is geconstateerd dat de gewenste beleving van de 'visueel doorlopende beek' zeer beperkt is als gevolg van de aanwezigheid van de kering rond de polder. Uw reactie nemen we mee in de verdere uitwerking en heeft geleid tot de volgende planaanpassing: Het Alldjip wordt niet omgelegd ter hoogte van de Swynswei, de loop van de beek wordt hier niet gewijzigd.

Bijlagen bij het antwoord op reactie 5:

kaartbeeld omstreeks 1955

kaartbeeld omstreeks 1960

≡

Reactie 6:

Goeiedei,

Op de huidige plankaart van het conceptplan staat de regionale kade in de hoek van de kruising van de Swynswei met de Janssenstichting ingetekend (Zie bijlage 'Kadepunt'). Het geplande traject van de kade wijkt hier af van de al aanwezige oude kering en loopt verder de landbouwpolder in. Dit berust waarschijnlijk op een tekenfout maar om te voorkomen dat dit over het hoofd wordt gezien wil ik dit toch hierbij agenderen.

De argumenten tegen de het afwijken van de huidige loop zijn namelijk viervoudig:

1) Verkeersveiligheid.

Met het laten uitstelpen van de regionale kering richting de openbare weg wordt een grote visuele gezichtsveldblokkade gecreëerd waardoor een dode hoek ontstaat. Dit is vooral gevaarlijk voor wegverkeer komend vanuit de Janssenstichting of komend vanaf de Swynswei uit de richting Tijnje. Omdat het hier een weg van rechts betreft moet, voor deze laatst genoemde richting, volgens de wegenverkeerswet voorrang verleend worden aan verkeer uit de Janssenstichting. Waar dit nu gemakkelijk en ver van te voren kan worden ingeschat (zie bijlage Kadehoededei) zal dit in de toekomstige situatie berusten op last-minute waarnemingen. Dit doordat de weg (Swynswei) op -1,00 meter NAP ligt (via: AHN) en de kade zich zal bevinden op +0,20 meter NAP (uit: conceptplan) en daarmee er een effectief verschil van 1,20 wordt gecreëerd welke hoger is dan de zitpositie van een personenauto.

Omdat de Swynswei een doorgaande weg betreft voor verkeer van Tijnje naar Nij Beets (en verder naar de oprit A7 richting Heerenveen) met een maximum snelheid van 60 km/u (en in de praktijk snelheden van 80 km/u niet ongewoon zijn) zullen de bijbehorende stopafstanden van respectievelijk 34 en 53 meter (zie bijlage) bij lange na niet genoeg zijn om ongelukken te voorkomen. Ook zijn deze snelheden dusdanig dat bij eventuele aanrijdingen aanzienlijk zwaar letsel kan ontstaan.

Tel daarbij bij op dat deze kruising onderdeel is van een fietsknooppunt (via de zandput) en daarmee voor extra kwetsbare verkeersdeelnemers (met name in de zomer) zal zorgen en dat de weg veelvuldig wordt gebruikt

voor zware landbouwvoertuigen en de lijnbus 23 (elk uur 2x) welke veel gewicht en een nog langere remweg hebben en er is een recept voor potentieel levensgevaarlijke ongelukken.

2) Stormkade doorbraakveiligheid

De oude kade loopt met een flauwe buiging van de Swynswei richting de Janssenstichting. De nieuwe geplande tekening van de kade betreft een scherpe punt bij de kruising van beide wegen. Om allerlei bouwtechnische redenen is een punt ontwerp vele malen minder sterk dan een rond ontwerp voor waterkeringen.

Daarnaast zal bij gebruik van waterretentie in combinatie met een zuid-oostenwind al het water in de polder in de desbetreffende punt worden gestuwd waar deze zorgt voor bovengemiddeld veel druk en het overlopen van water over de kade heen. Het is daarom aan te bevelen om de kade de oude loop te laten nemen om extra ophoging of versterking van deze punt in te toekomst te voorkomen.

3) Verschil in hoogte achterland.

Het land wat met het nieuwe traject van de kade aan de polder toegevoegd wordt is in de huidige situatie onderhevig aan het landbouwpolderpeil van -2,30 N.A.P. Dit heeft er mede voor gezorgd dat het land hier nu lager ligt (-1,90) dan het land in de DJS (-1,10). Het bijtrekken van dit land aan de DJS polder zal daarom in de praktijk zorgen voor meervorming waarbij een plas tegen de regionale kering zal ontstaan. Bewegend water zorgt voor erosie van de kering in een tempo dat vele malen sneller zal gaan dan de overige keringstukken die droog staan. Daarbij stelt het invasieve exoten en andere probleem dieren zoals de muskutrut zich in staat gemakkelijk hopen in de dijk te graven en deze te verzwakken. Dit kan voorkomen worden met het verkiezen van het huidige traject waarmee onder normale condities geen contact van de kering met een waterlichaam ontstaat.

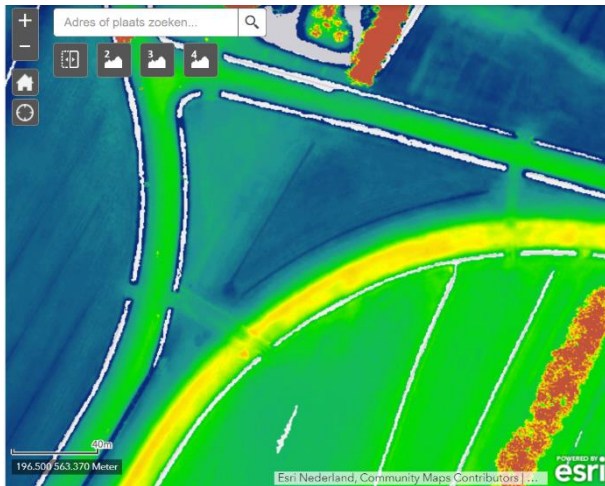
- Natura2000gebied

Zoals ook in de reactienota diverse malen is benoemd, is het werkgebied van dit project het Natura2000gebied van Oord's Merksen. Graag wil ik u er op attent maken dat deze buitenscade liggende percelen (inclusief de huidige kade) momenteel géén onderdeel uitmaken van het Natura2000 gebied en daarmee ook buiten het aan te passen gebied zouden moeten vallen. Het erbij trekken van deze percelen zal voor een uitbreiding van het N2000 gebied zorgen en dit is gezien de implicaties rondom juridische verplichtingen en ingestelde bufferstroken en toekomstige beleid met betrekking tot emissiezones niet wenselijk of zal in ieder geval eerlijk openbaar bekend moeten worden gemaakt, in het bijzonder naar agrariërs in de omgeving.

Concluderen hoop ik ten eerste dat u deze reactie en zorgen tot u neemt en daarbij om de bovenliggende redenen de originele loop van de kade zult volgen in uw wens om deze op te hogen voor de doelen van natuurherstel en waterberging.

Als aanvulling zou ik als mogelijke suggesties voor alternatieve gebruiken voor de percelen willen noemen: Ruimte voor het informatiepaneel over de Dulf welke nu nog aan het begin van het zandpad staat. Zo lokt men de mensen daar ook niet naar toe en kan hier wellicht een picknickbankje of iets komen te staan omdat er op deze kruising van de Swynswei met de Janssenstichting ook al een fietsknooppuntenbord zich bevind. Als andere optie is om het land door de Provincie zelf te houden en in te zetten voor mogelijke toekomstige ruilverkaveling. Dat was het!

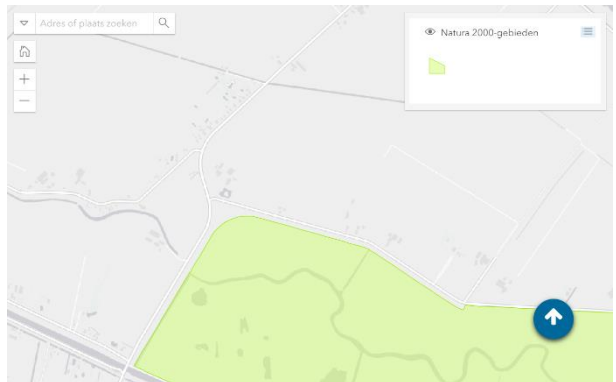
Bijlagen reactie 6:

kadehichteferskil

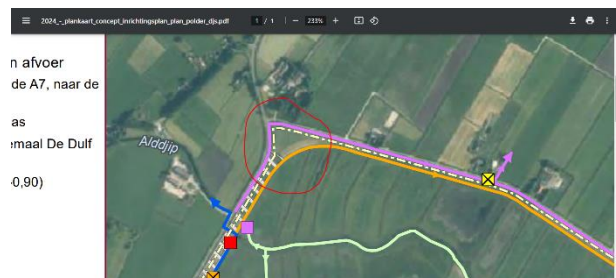
kadehjoeddedei

KadeNatura2000gebiet

kadepeilferskil

Kadepunt

Antwoord op reactie 6:

Het is geenszins de bedoeling om de lokale kering rond de polder op een andere locatie te leggen. Dit geldt ook voor de kering in de bocht Swynswei/Janssen-Stichting. Op de plankaart is de kering in de bocht bij de kruising Swynswei/Janssen-Stichting niet correct aangegeven. U hebt het goed gezien.

Tijdens de informatiebijeenkomst was er een kaart beschikbaar waarop de regionale kering en de lokale kering worden aangegeven. Ook op deze kaart wordt het tracé aangepast. Op het kaartje in de bijlage bij antwoord op reactie 6 is de foutief ingetekende ligging van de kering gemarkeerd met xxx en de juiste ligging van de kering is aangegeven met een gele stippellijn. Ter bevestiging, de Natura 2000-begrenzing ligt zoals u aangeeft langs deze kering en blijft hier gehandhaafd.

Dank voor uw suggestie om een informatiepaneel op de hoek Swynswei/Janssen-Stichting te plaatsen. Er is voorzien in een ander plek die een beter overzicht van het gebied geeft. Het huidige informatiepaneel over De Dulf, dat bij de Rolbrêge staat, wordt verwijderd. Een nieuw informatiepunt over polder De Dulf-Janssenstichting wordt geplaatst bij het uitkijkpunt. Dit uitkijkpunt wordt gerealiseerd op de locatie waar het fietspad, van de Leppedyk naar de Janssen-Stichting, aansluit op de Janssen-Stichting. Deze locatie is voor het uitkijkpunt gekozen omdat het langs de fietsroute ligt, een breed uitzicht over de polder geeft en een verkeersveilige locatie is.

Dank voor uw reactie dat het kaartbeeld van de kering in de bocht Swynswei/Janssen-Stichting niet klopt. Dit wordt aangepast.

Bijlage bij het antwoord op reactie 6:

≡

Reactie 7:

Beste,

Allereerst een pluim voor de bijeenkomst van 16 juli in Nij Beets waar een luisterend oor was en goede informatie werd gegeven. Helaas zijn onze opmerkingen die we twee jaar geleden al hebben doorgegeven niet meegenomen in de verdere planvorming. Desalniettemin willen we onze opmerkingen en zorgen nogmaals onder de aandacht brengen.

Vragen:

- Gebeurt waterberging uitsluitend in de winterperiode, wanneer de Dulf in gebruik is bij grote groepen overwinterende vogels? Denk hierbij aan kol- en brandganzen, maar ook steltlopers zoals goudplevieren en kieviten. Het water mag hierbij niet zo hoog komen te staan dat steltlopers er niet meer kunnen staan. Zijn er harde afspraken over de periode van waterberging en de hoogte van het water?
- Is het water alleen afkomstig uit het Koningsdiep, en niet uit bebouwde of landbouwkundig gebruikte gebieden? Indien dit laatste onafwendbaar blijkt, zouden we willen adviseren om het water voor te zuiveren. Dit kan bijvoorbeeld door een helofytenfilter aan te leggen bij de geplande inlaat. Als dit in de vorm van een rietland gebeurt, zoals bij de Weerribben gebeurt, kan het misschien zelfs de natuurwaarden versterken. Wel ben ik bezorgd over eventuele pesticiden in het water, die zuiver je er niet uit met een helofytenfilter. Dit is puur voor de fosfaten en nitraten.
- Wordt de waterberging pas in gebruik genomen als het beekwater KRW-waardig is en de inrichting in de bovenloop heeft plaatsgevonden waardoor er geen met mest vervuild water meer door het Koningsdiep stroomt?
- Is in de plannen rekening gehouden met de aanleg van de Lelylijn en hoogspanningsmasten door Van Oordt's Mersken? Hoe denkt men schade aan de Natura 2000- gebieden (De Dulf, Van Oordt's Mersken) te voorkomen of te compenseren?

Opmerkingen:

Een zeer belangrijk punt voor Natuurvereniging Geaflecht is het onderzoeken van alternatieve locaties voor waterberging anders dan natuurgebied De Dulf. Dit verzoek hebben we twee jaar geleden ook gedaan en daar is tot op heden geen gehoor aan gegeven, maar blijft vanwege de bedreigingen voor de Natura 2000 gebieden (De Dulf, Van Oordt's Mersken) zeer relevant.

In 2013 zijn afspraken gemaakt over waterberging in vooral (of enkel) natuurgebieden en landbouwgrond is niet als optie meegenomen. Gezien de politieke realiteit (haalbaarheid) uit die tijd een opportune insteek maar de fysieke en maatschappelijke omstandigheden - en ook het besef hiervan in bestuurlijke kring - zijn erg veranderd. Deze afspraken zijn daarom onzes inziens gedateerd en kunnen gemakkelijk leiden tot suboptimale, zelfs onnodig schadelijke keuzes en oplossingen.

We hebben nu te maken met een stikstofcrisis, veenweideproblematiek (bodemdaling en verdroging hogere delen), klimaatcrisis, biodiversiteitscrisis (o.a. weidevogels) en waterkwaliteitscrisis die het denken over landbouw en natuur zouden moeten doen kantelen. In Nederland zijn maatregelen nodig om de natuur te redden van te veel stikstofdepositie. Ook de problemen, veroorzaakt door de landbouw, in het veenweidegebied vereisen maatregelen. En dan heb je nog plannen nodig om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) en voor het behoud en verbeteren van de biodiversiteit en de weidevogels. Dit alles vraagt iets (verandering) van de huidige intensieve manier van landbouw.

Zeker in deze context mogen natuurgebieden niet worden blootgesteld aan negatieve gevolgen van waterberging. Dit zou een veel te groot, niet te verdedigen offer zijn voor het verlenen van een zogeheten ecosysteemdienst aan de menselijke samenleving. In formele zin is het toebrengen van schade aan de natuur in De Dulf ook niet toelaatbaar, gelet op o.a. de Europese natuurherstelverordening.

Nog iets anders. De agrarische gronden in het veenweidegebied zijn door oxidatie van het veen als gevolg van het landbouwkundig gebruik (aanmerkelijk) lager komen te liggen dan de (met veel moeite) natter gehouden en hierdoor minder ingeklonken natuurgebieden zoals De Deelen en De Dulf. Het lijkt ons, gelet op de neiging van water om naar het laagste punt te vloeien, niet voor de hand te liggen om water op te vangen in een gebied als De Dulf dat zich verheft boven de omringende gronden.

De plannen om De Dulf te beschermen voor verdere verdroging en verzuring door o.a. de inlaat van beekwater mogelijk te maken en greppels te graven, lijken ons zeer zinvol. Het verbeteren van de condities in De Dulf en waterberging zijn twee aparte vraagstukken waarvoor o.i. ook twee -los van elkaar staande- oplossingen gezocht moeten worden.

Het lijkt ons zeer onlogisch om aan de ene kant veel kosten te maken om de waterhuishouding in De Dulf te verbeteren en anderzijds het risico te nemen dat door de versnelde klimaatverandering De Dulf te lang en op een verkeerd moment onder water komt te staan waardoor de unieke ecologie van het gebied verloren gaat. Schade aan het gebied zoals het verdwijnen van planten en broedvogels kan niet hersteld worden, ook niet met een zak geld. Eventuele schade aan landbouwgrond kan daarentegen wél worden hersteld, en financieel worden gecompenseerd. De huidige plannen voor De Dulf bijten elkaar en zijn dus onlogisch.

Kortom we vragen bezinning over de aanpak van waterberging in natuurgebieden en specifiek in De Dulf. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Kies voor een integrale aanpak en durf waterberging in relatie te zien met de andere bovengenoemde vraagstukken. Onderzoek terdege de mogelijkheden voor waterberging op landbouwgrond en reduceer zo stikstofuitstoot, verminder gelijk de bodemdaling en creëer daarmee ook nog eens ruimte voor herstel van de biodiversiteit en de weidevogelpopulatie. Kijk naar een integrale aanpak en neem een programma als 'Ruimte voor de Rivieren' in het achterhoofd.

Graag ontvangen we ook een overzicht van de gebieden in Friesland die momenteel voor waterberging zijn geselecteerd.

Daarnaast zouden we graag een overzicht krijgen van de opmerkingen die tijdens de bijeenkomst van 16 juli zijn gemaakt.

Met vriendelijk groet,

bestuur van Natuurvereniging Geaflecht

Antwoord op reactie 7:

Waterberging

Waterberging in de polder wordt alleen ingezet als noodretentie, als een extreem hoge waterstand in de boezem gevaar oplevert voor de bebouwing. Analyse van het Wetterskip laat zien dat deze kans het grootst is in de winter; buiten de wintermaanden is het nog niet nodig geweest. Uit de passende beoordeling blijkt dat waterberging in de winter de minst negatieve effecten voor de natuur met zich meebrengt. In het op te stellen inzetprotocol voor de Dulf-Janssenstichting worden afspraken gemaakt over de periode (in de winter en absoluut niet in het broedseizoen), de hoogte van het water (maximaal 70 cm boven maaiveld) en de duur van inzet (maximaal 21 dagen). Dit betreft de totale tijd van inzet tot het tijdstip waarop het gebied weer is leeggepompt. Daarnaast zetten we in op het verzamelen van data, zo willen we de broedvogelpopulatie de komende jaren blijven monitoren in De Dulf-Janssenstichting en worden ook de overige Natura 2000-waarden blijvend gemonitord in het gebied. Mocht in de komende 10-12 jaar de polder worden ingezet als waterbergingsgebied dan is relevante data beschikbaar om de gevolgen voor de vogels en andere natuur in beeld te krijgen.

Wanneer de polder wordt ingezet voor noodretentie wordt het water vanuit de Nije Feart (bij de Rolbrêge) ingelaten. Dit is water met een gemengde samenstelling, het komt vanuit bebouwd gebied (Gorredijk), maar ook vanuit het Alddjip en het tussenliggend landbouwgebied. Zuivering van het in te laten water is, gelet op de dan geldende urgentie en de hoeveelheid, niet mogelijk. Het gaat om een noodsituatie en de polder moet direct (binnen 24 tot 30 uur) ingezet kunnen worden. Voor zuivering van water via een helofytenfilter zijn meerdere dagen nodig.

De keuze om De Dulf-Janssenstichting in te zetten voor waterberging heeft te maken met de ligging van de polder op de samenkomst van Alddjip en Nije Feart. Hier stroomt het water van de beek in de Friese boezem. Bij hevige en langdurige regenval gecombineerd met westenwind wordt het water opgestuwd en kan er wateroverlast ontstaan in Gorredijk en Terwispel. Door op een dergelijk kritiek moment water in te laten in de polder ontstaat 'ruimte' in de boezem. De polder is al omgeven door een kering, deze wordt weer op hoogte gebracht zodat water geborgen kan worden. Wanneer de boezem na enkele dagen weer zakt, kan het water uit de hooggelegen polder De Dulf-Janssenstichting weer snel worden afgevoerd naar de boezem.

We realiseren ons dat waterberging in natuurgebieden kan conflicteren met de aanwezige natuurwaarden en we zijn het met u eens dat hier vanuit het maatschappelijk veld in de afgelopen decennia steeds meer aandacht voor wordt gevraagd. Het zoeken naar geschikte locaties voor noodretentie is een voortdurend proces terwijl de urgentie om waterbergingsgebieden te realiseren steeds groter wordt gezien de klimatologische ontwikkelingen. Provincie en Wetterskip blijven zoeken naar mogelijkheden voor noodretentie in zowel stedelijk- als landelijk gebied en bij voorkeur met een integrale insteek zoals hier in de polder. Bergen daar waar het efficiënt kan met zo weinig mogelijk negatieve effecten én tegen maatschappelijk verantwoorde investeringskosten. In het op te stellen boezemplan voor Fryslân (op te stellen in de periode 2024-2028) wordt waterveiligheid breed beschouwd om zo de inzetfrequentie van bergingsgebieden te minimaliseren. Om de inzet van deze polder voor noodretentie te reguleren wordt een inzetprotocol op- en vastgesteld. De meest essentiële afspraken uit dit protocol over de periode, de hoogte van het water en de duur van inzet zijn in de eerste alinea van ons antwoord genoemd.

Bij de verzending van deze reactienota is de door u gevraagde informatie aan u meegestuurd. Een aantekening hierbij is dat deze rapportage uit 2014 is opgesteld in een andere tijdsgeest en met meer de focus op flora dan op fauna. In het nieuw op te stellen Boezemplan (op te stellen in de periode 2024-2028) wordt dit beleid opnieuw bekeken met de maatschappelijke organisaties.

Waterbeheer

Inzet van de polder voor retentie is niet afhankelijk van KRW-normen. Als de polder ingezet moet worden gaat het om een noodsituatie in bebouwd gebied. Maatregelen in de bovenloop om wateroverlast benedenstrooms te beperken zijn in onderzoek en worden waar mogelijk uitgevoerd.

Lelylijn

In het concept inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting is geen rekening gehouden met een eventueel tracé voor de Lelylijn en een hoogspanningsleiding. Er is nog geen definitieve keuze gemaakt voor beide tracés. De provincie Fryslân heeft overleg met het Rijk (Lelylijn) en Tennet (netbeheerder). Uiteraard worden de natuurbelangen van het gehele Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken in deze planprocessen meegenomen, waarbij het uitgangspunt blijft staan dat de plannen geen negatieve gevolgen mogen hebben op de beschermde natuurwaarden in het Natura 2000-gebied.

Wij delen uw zorg over de inzet van polder voor waterberging, daarom is zorgvuldig onderzoek uitgevoerd, waaruit blijkt dat de polder in de wintermaanden ingezet kan worden.

≡

Reactie 8:

Het is wellicht overbodig om te melden maar kan er bij het graven van de nieuwe randsloten (en in mindere mate greppels) er rekening mee gehouden worden dat het veen wat helemaal onderin weg komt, ook als eerste weer helemaal onderin de te dempen ringsloten wordt gelegd? Dit voorkomt (toekomstige) oxidatie zo veel mogelijk en tast de structuursopbouw van de grond qua horizonten ook niet aan. Wordt het veen gemend of gedeeltelijk boven in gelegd dan klinkt daarna de gedempte sloot alsnog veel in vrees ik en ontstaan er weer oneffen en zwakheden in de (verbrede) kades die over de gedempte sloten heen worden gelegd.

Antwoord op reactie 8:

Bij de uitvoering wordt ontgraven grond (zand, veen en/of klei) elders zoveel mogelijk ongemengd en op dezelfde diepte verwerkt als het is ontgraven.

Met bovenstaande toelichting hopen wij uw zorg weg te nemen.

≡

Reactie 9:

Geachte Provincie,

In uw conceptinrichtingsplan (onder punt 4.5.2.) schrijft u dat het reguliere peil voor het gebied -0,90 cm onder N.A.P. wordt en dit in de zomer en voorjaarsperiode uitzakt naar -1,10 en tijdelijk -1,25. Dit ten behoeve van het voorkomen van verdroging en verdere oxidatie van het veen. Wat ik u graag wil mee geven is dat dit peilbeheer al enige tijd door Staatsbosbeheer in de praktijk wordt uitgevoerd in het gebied (daarover in een latere reactie meer) en dat dit beleid onder bepaalde omstandigheden juist verdere oxidatie en inklinking in de hand werkt. Wat er namelijk één a twee keer in de afgelopen vijf jaar is voorgekomen is dat de percelen een zeer hoge waterstand hebben met plasvorming in de winter, (dit is bij u ongetwijfeld bekend gezien de zelf meegebrachte foto's van de plassen op de informatieavondbijeenkomst) maar dat deze plassen en het hoge waterpeil tot ver

in het voorjaar worden gehandhaafd. Als vervolgens het peil dan uiteindelijk toch wordt verlaagd is het gevolg dat het land er 'dood' onder vandaan komt en er grote zwarte moddervelden resteren die in de zon snel uitdrogen en diepe scheuren in het land veroorzaken. Sommige zo diep dat ik mijn hand er in kon verdwijnen en ik nog niet de bodem raakte. Deze opgedroogde stukken land versnellen het oxidatieproces van het veen aanzienlijk daar de droogtescheuren voor ideale zuurstofuitwisselingsomstandigheden zorgen tot diep in de bodem door het creëren van direct contact met de buitenlucht. Daarnaast bevordert de uitgedroogde, zwarte toplaag de afbraak van het veen en de organische stof nog eens extra doordat zij snel opwarmt (verhoogde reactiekinetiek) en gemakkelijk erodeert. Tevens bevindt zich in deze percelen weinig bodemleven en is het in een harde koek ook lastig prikken voor een steltloper zoals de Kempshaan. Wat ik u daarom zou willen meegeven is 1) dat een hoog waterpeil goed is voor het veen maar als dit door omstandigheden niet constant gehandhaafd kan worden (zoals in dit plan voor het broedseizoen en het maaïen) dit juist averechts kan werken voor het veen en de vogels die men graag zou willen beschermen. En 2) dat een peil van -0,90 te hoog is om tot ver in het voorjaar aan te houden (en dus al aan het begin van het broed én groeiseizoen zal moeten worden verlaagd) Uit mijn persoonlijke ervaring zou ik willen adviseren de zode voor ongeveer 75% van het gebied droog te willen houden vanaf maart tot en met september/oktober. Zo blijft het waterpeil hoog genoeg voor de bescherming van het veen en vertraagt de grasgroei maar blijft de beschermende werking tegen de zon en erosie van de toplaag behouden en krijgt het bodemleven een kans op overleven en als voedsel te dienen voor de vogels. Een mooie invulling hiervoor zijn de nu al in het conceptplan opgenomen greppels. Het liefst lopen zij net een beetje uit over het land. In de ideale situatie maakt dit van de bijna de gehele polder een aan-een-gesloten plasdrasgebied. Hierbij moet worden aangetekend dat het meeste land (via AHN.nl) in de Dulf ongeveer een maaiveldhoogte heeft van -1,10 N.A.P. en dat het waterpeil in de greppels dan ook niet (veel) hoger zou moeten komen te staan dan dit maar zoals het nu lijkt is hier al rekening mee gehouden in het conceptplan. Kortom, (alleen) met een toegewijde, betrokken (water)beheerder die zorgt voor de juiste peilen op de juiste momenten kan dit een heel mooi plan worden! Met vriendelijke groeten

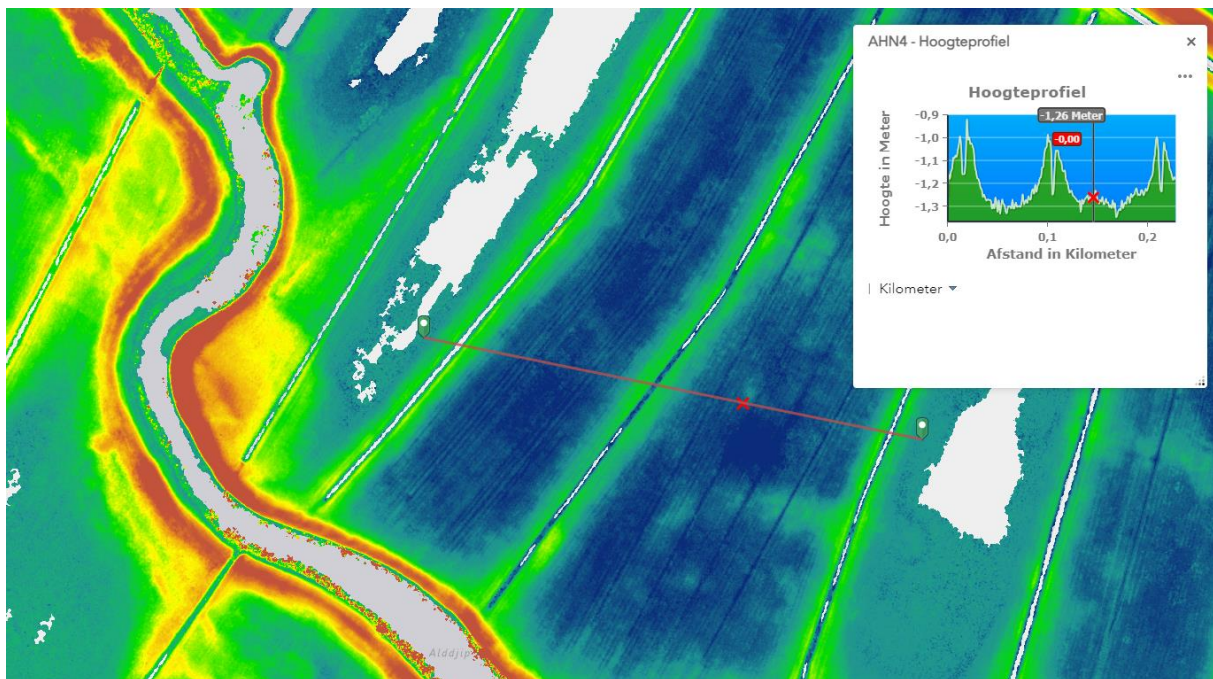
Antwoord op reactie 9:

De peilen die zijn aangegeven in het concept inrichtingsplan (0,90 m , 1,10 m en 1,25 m -NAP) zijn op dit moment nog indicatieve streefpeilen. De polder maar ook de individuele percelen hebben geen vlak maaiveld. Er is verschil in maaiveldhoogte aan de oost- en westzijde van de polder en de meeste percelen hebben in het midden een lager maaiveld dan langs de sloten (zie kaart bijlage bij het antwoord op reactie 9). Na vaststelling van het plan vindt verdere uitwerking van het peilbeheer plaats. In veenweidegebieden elders in het land worden al ervaringen opgedaan met peilbeheer voor clusters van percelen en zelfs op perceelniveau. Deze ervaringen willen we gebruiken.

We streven naar een peil dat zo hoog als mogelijk is, om daarmee de veenoxidatie te vertragen. Daarnaast dient het peil zeker in het broedseizoen niet hoger te zijn dan voor de weidevogels (nesten en kuikens) en het bodemleven aanvaardbaar is. Daarnaast dient er periodiek de mogelijkheid te zijn om natuurbeheer uit te voeren, waaronder maaïen en hooien. Noodzakelijke peilfluctuaties dienen snel uitgevoerd te kunnen worden en zo kort mogelijk te duren. Dit betekent een goede wateraanvoer maar ook een goede waterafvoer. Bovendien zal een incidentele hoge waterstand als gevolg van noodretentie kortdurend zijn (maximaal 21 dagen). Dit betreft de totale tijd van inzet tot het tijdstip waarop het gebied weer is leeggepompt). Zie ook het antwoord op reactie 7, 1^e alinea.

Naast een goed beheer en onderhoud van watergangen en greppels is een goed peilbeheer bepalend voor de natuurontwikkeling in de polder en daarom voor ons een belangrijk aandachtspunt. Wij delen uw zorg om het veen, de weidevogels en het bodemleven en zijn het met u eens dat het waterbeheer een grote en zorgvuldige inzet vraagt van beheerders.

Bijlage bij het antwoord op reactie 9:

Dit kaartje is een uitsnede van de hoogtekarte (NHA4) ten noorden van het Alddijp. Het kaartbeeld laat duidelijk het verloop van het maaiveld in de percelen zien. Ter plaatse van de bruine lijn (van west naar oost) worden de twee doorsneden percelen duidelijk begrensd door sloten met oevers die hoger liggen (groen) dan het midden van het perceel (donkerblauw). De holle percelen zijn ontstaan doordat het grondwater in het midden van het perceel in droge periodes verder uitzakt. Hierdoor oxideert het veen in het midden van het perceel sneller en komt het perceel hol te liggen. De oeverwallen van het Alddijp liggen het hoogst en zijn bruin gekleurd. De hoogteligging van de percelen wordt weergegeven in de doorsnede rechtsboven.

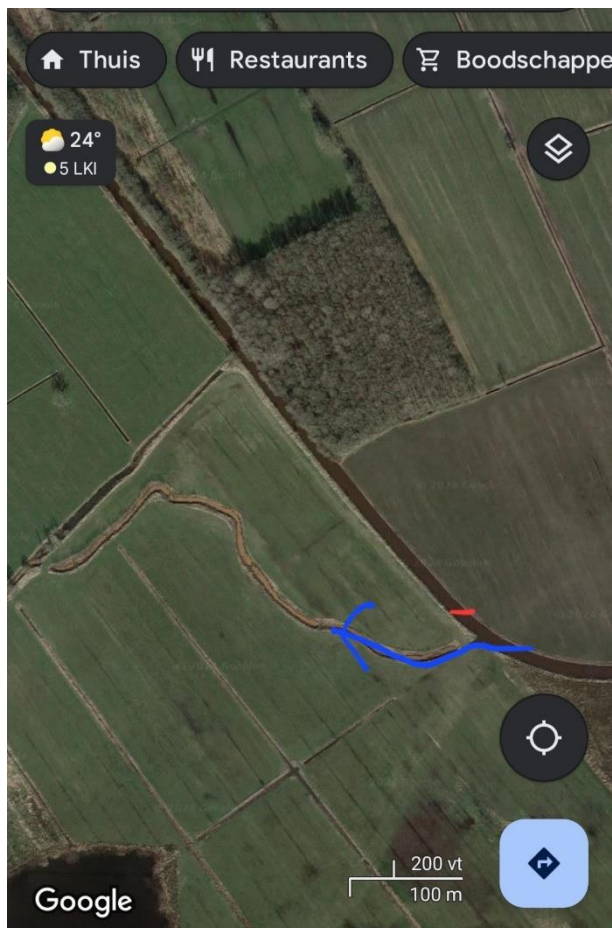
≡

Reactie 10:

In het conceptplan staat bij 4.4.3. geschreven dat de belangrijkste reden voor het ontbreken van aquafauna en vis is dat er geen stroming in de beek is en het zuurstofgehalte er periodiek te laag is. Dit beeld wil ik graag bevestigen met dat het Alddijp in de Dulf momenteel een gesloten systeem is met aan weerszijden een afsluiting. Aan de ene kant betreft dit de dam rond de passage bij de ecoduct onder de A7, aan de andere kant is dit de stuw/houten dam ter hoogte van de Swynswei. Belangrijk is te noemen dat deze westelijke afsluiting van de beek ontbreekt op de leggerkaart van het Wetterskip. Boezemwater ingelaten aan het begin van de Dulf heeft de afgelopen tientallen jaren dus nooit het Alddijp bereikt maar werd doorgeleid naar de Janssenstichting polder. Het resultaat hiervan is dat het Alddijp in de Dulf enerzijds helemaal dichtgegroeid is en anderzijds extreem schoon water herbergt getuige het drastische verschil in de uitbundige aanwezigheid van krabbenscheer aan de ene kant van de westelijke stuw en het compleet ontbreken ervan aan de andere kant. (Zij video en foto bijlage van d.d. 29 juli 2024. Dit betekent drie dingen: 1) Dat het Alddijp tijdens de herstelwerkzaamheden grondig moet worden uitgemaaid ten behoeve van een goede doorstroming voor zowel het adequaat kunnen uitvoeren van de plannen omtrent het waterpeilbeheer als de stimuleren van enige kabelling/golfslag via de wind voor de introductie van zuurstof in het water. 2) Dat waar mogelijk zoveel mogelijk/uitsluitend met beekwater moet worden gewerkt om de waterkwaliteit zo hoog te houden als die nu is. Daarmee is het periodiek onderwater zetten voor berging met het (zuurdere) boezemwater eigenlijk voor natuurdoelen eigenlijk niet echt gewenst. Wellicht kan om dit te compenseren een grotere toevoer van beekwater worden geregeld via het groter maken van de afwatering bij de Poasen bij Heidehuizen waar nu (bijna) al het water nog via de Drait naar Drachten wordt afgevoerd? 3) Dat het verleggen van de beek voor

landschappelijke waarden en daarmee het dempen van dit stuk ten koste gaat van de vele krabbenscheer en dit (naast extra kosten) nog een reden is om dit uit het plan te halen.

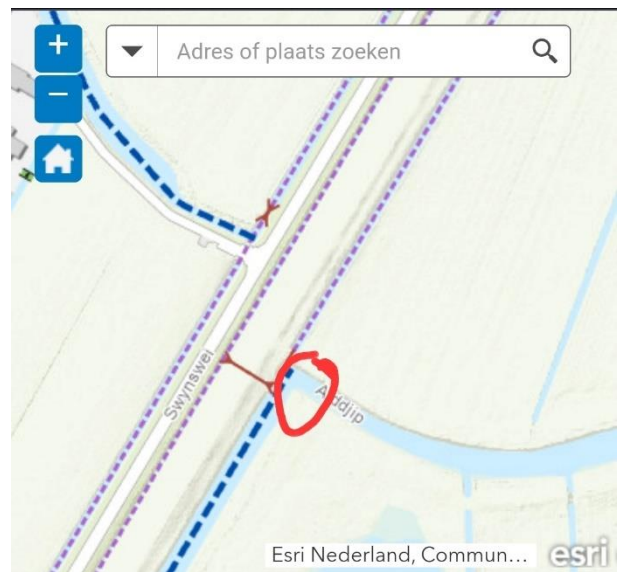
Bijlagen reactie 10:

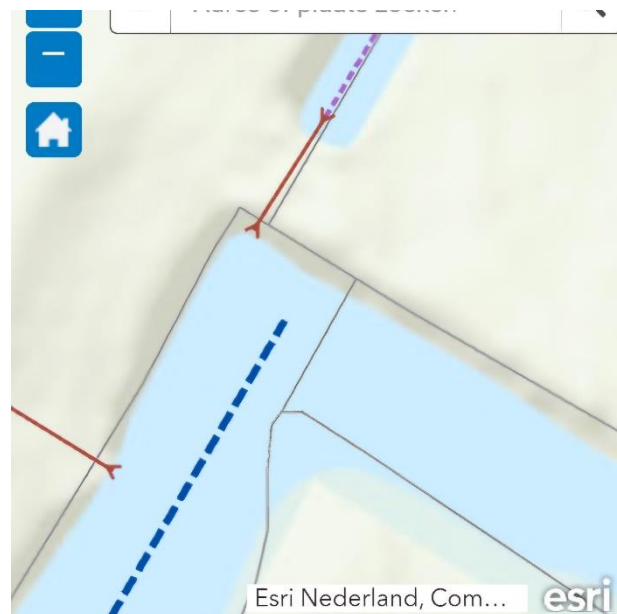
Suggestie_split_van_waterwegen_Poasen

AlddijpDulfkantfandestuw

Positie_ontbreken_dam-stuw_leggerkaart

Close-up_leggerkaartontbrekenstuw

Boezemkant_van_de_stuw

Antwoord op reactie 10:

Waterbeheer

Het tracé Alddijp tussen de A7 en Swynswei staat inderdaad niet op de Leggerkaart van Wetterskip Fryslân omdat het momenteel geen onderdeel is van een hoofd- of schouwwatersysteem. Na het realiseren van de maatregelen stroomt het water aan de oostzijde, onder A7 door en via een inlaat de polder in. De damwand aan de oostzijde van de A7 wordt verwijderd. Vanuit het Alddijp (in de polder) zal het water via de sloten de percelen bereiken. Ook stroomt het water vanuit het Alddijp in het westen naar de ringsloten aan de noord- en zuidzijde van de polder. De houten damwand wordt daar uiteraard verwijderd. Vanuit de ringsloten worden de greppels in de percelen gevoed met water of kan een teveel aan (regen)water worden afgevoerd.

Uitvoering

Ad 1: Tijdens de uitvoering worden bestaande sloten en greppels waar nodig geprofileerd en worden nieuwe sloten en greppels gegraven. Ook het Alddijp in de polder wordt geschoond. Dit alles uiteraard rekening houdend met flora en fauna en waar nodig met mitigerende maatregelen. Hiervoor is een vergunning nodig. Het heeft de voorkeur om de polder te voeden met beekwater. Echter in droge perioden kan het voorkomen dat er onvoldoende beekwater beschikbaar is zodat ook boezemwater wordt ingelaten om verdroging van de polder tegen te gaan. Ter informatie, momenteel wordt boezemwater (bevat ook beekwater) vanuit de Nije Feart ingelaten om de polder van water te voorzien.

Waterberging

Ad 2: Het periodiek onder water zetten van de polder is niet de bedoeling. Incidentele inzet van de polder ten behoeve van noodretentie is alleen toegestaan voor een korte periode van maximaal 21 dagen in de winter. Dit betreft de totale tijd van inzet tot het tijdstip waarop het gebied weer is leeggepompt. Zie hiervoor ook het antwoord op reactie 7, 1^e alinea.

Wateraanvoer

In 2015 is de verbinding met het bovenstrooms gebied van Alddijp in de Poasen gedeeltelijk hersteld door een oude meander open te graven en aan te sluiten op het Alddijp. Maatregelen in de bovenloop worden bestudeerd en waar mogelijk in het kader van gebiedsontwikkeling Koningsdiep uitgevoerd zie voor meer informatie op www.fryslan.frl/koningsdiep). Zo wordt onderzocht hoe ter hoogte van De Poasen meer beekwater benedenstrooms kan worden afgevoerd.

Landschap

Wat betreft uw reactie op de landschappelijke aanpassing van de loop van het Alddijp ter hoogte van de Swynswei verwijzen wij naar het antwoord op reactie 5.

Met bovenstaande toelichting hopen wij uw bezorgdheid weg te nemen.

PS.. Een video is niet als bijlage ontvangen.

≡

Reactie 11:

Zou u mij het rapport 'Verkenkend onderzoek naar bevoeiing in de Smelle Warren & De Dulf, B-WARE research centre, 2020' willen toesturen?

Antwoord op reactie 11:

Bij de verzending van deze reactienota is het door u gevraagde rapport aan u meegestuurd.

≡

Reactie 12:

Geachte,

Stichting Vogelringstation Menork heeft in de persoon van ondergetekende op 16 juli jl. kennis genomen van uw inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting en heeft daarbij een aantal zaken met u mondeling doorgenomen. Het inrichtingsplan voor polder De Dulf-Janssenstichting kent een tal goede uitgangspunten. Het vasthouden en laten infiltreren van gebiedseigen c.q. beekwater is cruciaal voor het (langer) behoud van de veengronden en hun specifieke unieke vegetatie.

Toch maken wij ons grote zorgen nu de plannen verder reiken dan het behoud van deze specifieke natuurwaarden. Het gebied wordt tevens ingericht als retentiepolder waardoor het periodiek als opvang dient van overtollig water bij extreem hoge waterstanden. Dat maakt dat er overvloedig veel gebiedsvreemd water in het gebied kan stromen. Water afkomstig uit belendende gebieden met intensieve landbouw waarin zich onvermijdelijk hoge concentraties stikstof en fosfaten zullen bevinden. Zowel inundatie in de zomer als in de winter heeft ons inziens structureel ernstig nadelige gevolgen voor de aanwezige vegetatie.

Het dienen als waterberging in de zomerperiode zal daarnaast stellig desastreuze gevolgen hebben voor talrijk aanwezige broedvogels (zoals kievit, grutto, veldleeuwerik, graspieper, kwartel, kwartelkoning) die jaarlijks over een lange periode (van pakweg april tot en met augustus) het gebied als broedterritoir gebruiken.

Ten aanzien van het tegen (willen) gaan van predatie merkt Menork op dat het provinciebestuur zich (ook breder gezien) niet in jagersjargon moet laten verleiden. Predatie is een volstrekt normaal verschijnsel dat zich met name voordoet in niet vitale gebieden. De vitaliteit van de ons nog resterende natuur staat onder grote druk onder andere vanwege stikstof dat diversiteit in de weg staat. Daarmee verdwijnt een groot deel van het insectenleven waarvan nagenoeg het gehele ecosysteem afhankelijk is.

In een niet vitaal leefgebied kunnen (i.c. weide-)vogels onvoldoende reproduceren en zijn populaties extra kwetsbaar voor predatoren. Het afschieten van predatoren is dan ook slechts een vorm van symptoombeheer en zal op generlei wijze leiden tot herstel van populaties in een niet geschikt leefgebied.

De peilen moeten aldus gericht zijn op geschikt leefgebied waarbij het idee van een omheining tegen predatie in eerste aanleg gunstig kan zijn wanneer dat in combinatie gebeurt met het herstel van de vitaliteit van het leefgebied. Daarmee wordt de populatie een goed werkend hulpmiddel geboden om de eerste jaren extra te reproduceren met als doel een vitale populatie op te bouwen in een vitaal leefgebied dat op termijn bestand is tegen predatoren.

Stichting Vogelringstation Menork heeft begin deze eeuw ruim een decennium onderzoek gedaan bij een populatie kieviten in de Dulf als ook aan de Janssenstichting. Zodoende is het gehele gebied bij ons goed

bekend. De onderliggende herinrichtingsplannen moeten door ons echter nog goed worden bestudeerd alvorens we een meer gedegen inhoudelijke reactie kunnen geven. Momenteel staat vakantie breder overleg met andere deskundigen in de weg. Wij stellen ons derhalve voor om u in de periode september/oktober van een meer uitgebreide reactie te kunnen voorzien. Onderhavige inspraakreactie moet u derhalve zien als een eerste quickscan van de op recent door u gepresenteerde plannen.

Met vriendelijke groeten,
St. VRS Menork

Antwoord op reactie 12:

Waterberging

De inzet van de polder voor waterberging blijft een punt van zorg. De polder tijdens het broedseizoen en in de zomer inzetten voor retentie is niet de verwachting. Het voornemen is om de polder slechts incidenteel in te zetten voor noodretentie bij extreme situaties en geen periodieke inzet voor waterberging. Zie hiervoor ook het antwoord op reactie 7, 1e alinea. Tot op heden is er alleen in de winterperiode noodzaak geweest voor waterberging in andere gebieden. We blijven zoeken naar andere mogelijkheden voor waterberging en verbetering van de waterhuishouding in het bovenstroomse gebied van het Alldjip (zie ook antwoord op reactie 7, 4^e alinea).

Natuur/weidevogels

Uw toelichting op weidevogels en het nastreven van een vitaal leefgebied en een vitale populatie onderschrijven wij volledig. Het plaatsen van rasters is dan ook ingegeven door de wens om de broedvogels tijdelijk een steuntje in de rug te geven terwijl de polder zich verder kan ontwikkelen tot een evenwichtige biotoop nadat de voorgenomen maatregelen zijn uitgevoerd. Wij zien uw analyse op basis van uitgebreide inventarisaties graag tegemoet.

Met bovenstaande toelichting geven wij aan wat onze voornemens zijn en hopen dat u onze gezamenlijke zorg om de (weide)vogels in deze unieke polder herkent.

≡

Reactie 13:

Het huidige conceptplan bevat het omvormen van de DJS-polder tot een polder met een gereguleerd peil. Dit wil men bereiken doormiddel van een stelsel van (nieuw te graven) sloten, greppels en 8 stuwen verspreid over het gebied (uit: Conceptkaart). Daarnaast is er in de reguliere situatie een (indicatief?) peilbeheerschema waarin 7 peilwijzigingen per jaar zijn voorbehouden (uit: 'reacties-en-vragen-inloopbijeenkomst', zie bijlage). Hier vallen nog eventuele extra ingrepen door veranderlijke weersomstandigheden en na een inzet als boezemretentiegebied buiten. Uit voorbeelden uit eerdere reacties en het conceptplan zelf kan worden opgemaakt dat het handhaven van een gewenst peil nauw luistert. Per jaar kan de situatie ter plekke op verschillende momenten verschillende peilen vereisen. Ook blijkt hieruit dat, wanneer onvoldoende zorgvuldig uitgevoerd, het peilbeheer kan resulteren in het verloren gaan van nesten of juist verdere verdroging van het land in de hand werkt. Gelet op de hoeveelheid peilwijzigingen per jaar, het aantal stuwen en de altijd veranderde weersomstandigheden acht ik het huidige plan qua reguleren van het waterpeil op de voorgestelde manier ambitieus maar ook erg bewerkelijk en arbeidsintensief. Ik voorzie problemen dat in de praktijk de beheerders voor het overleg met pachters over bijvoorbeeld de maaiperiode en het aanpassen van alle stuwen in specifiek deze polder na een stortbui of droogte geen tot weinig tijd zullen hebben.

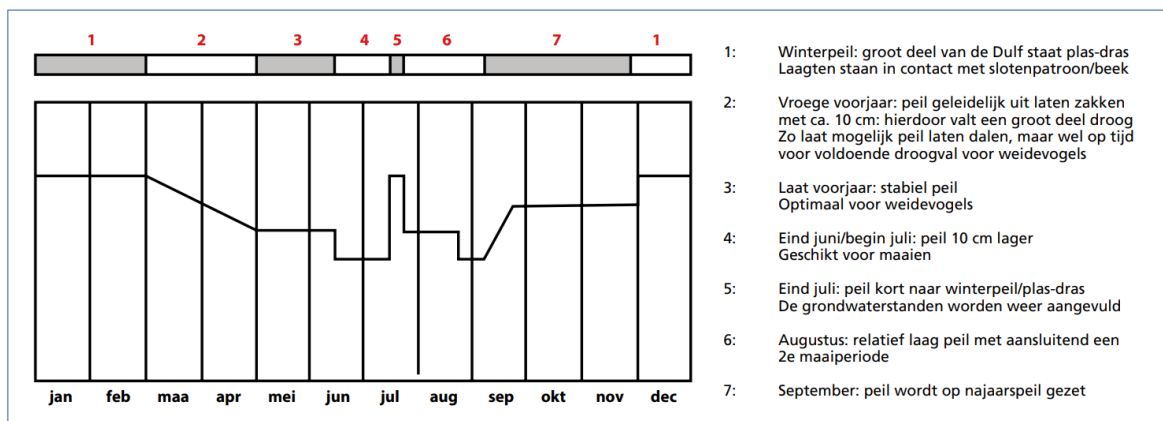
Feitelijk gebeurt dit nu met alleen de twee inlaten al niet en is het op papier 'vaste peil' volledig in handen van SSB.. In het conceptplan wordt denk ik daarom ook over een automatisch peilbeheer gesproken. Dit bij de inlaat en bij twee stuwen in de ringsloten. Maar de twee zinnen die hieraan gewijd zijn geven weinig duidelijkheid

noch zekerheid over de uitvoering. Vooral de koppeling van dit potentiële automatische beheer met de 1) de grillen van weer en 2) de terreinbeheerders, is cruciaal omdat 224 hectare niet zomaar gemaaid is en niet alle beheerders er op hetzelfde moment tijd voor hebben. (Daarnaast is het gelijktijdig maaien van de gehele polder weinig variatie biedend en mozaïekbeheer toelatend). Daarom, kunnen jullie verder uitwerken/vertellen hoe dit eventuele automatische peilbeheer geregeld zal worden? En hoe de afstelling ervan rondom bovengenoemde 2 punten zal worden uitgevoerd?

Een automatisch peilbeheer geeft gevoelsmatig de beste kans van slagen voor dit project maar is ook het duurst/storingsgevoeligst. Als er voor de niet automatische maar arbeidsintensieve oplossing wordt gekozen voor de afstemming (waarbij dus elke keer alle stuwen en inlaten handmatig van peil veranderd worden) zijn ook hier ongeveer dezelfde vragen. Er wordt in het conceptplan een EBO plan aangedragen maar ook dit is nog maar weinig concreet, is nog zonder afspraken en ook (nog) niet specifiek toegespitst op de communicatie over en evaluatie van het peilbeheer. Als laatste nog een zorg over het maatwerk wat momenteel van pachters wordt verwacht. In de huidige pachtcontracten zijn er op verschillende percelen verschillende beheertypes vastgelegd met bijbehorende specifieke eisen. Hiertoe behoren ook verschillende maaidatum die in de contracten zijn vastgelegd en variëren van 15 juni tot 1 juli of nog later.

Als men op al die verschillende percelen op een ander tijdstip mag/moet maaien zijn er ook meerdere 'maaipeilen' nodig, het liefst perceel specifiek. Dit is natuurlijk niet haalbaar, zeker als een korte inundatie wenselijk is" (uit: 3.3 Hydrologisch onderzoek) & "na het maaien/hooien wordt direct weer water aangevoerd en het peil opgezet" (uit: 4.5.2. Peilregulatie ten behoeve van beheer). Wat betekent dit voor de maaidata? Worden deze gelijkgetrokken? En blijft de mogelijkheid bestaan om gefaseerd te maaien of zal in de praktijk straks al het land in een keer kaal zijn om daarna onder water verdwijnen midden in juli? En een extra zorg: wordt deze goed bedoelde, korte, snelle, onnatuurlijke inundatie naar -0,90 N.A.P. geen ecologische val voor al het kleine/jonge landleven? Ik wens u ontzettend veel succes met het beantwoorden en zoeken naar het beste beheersplan en sterkte met het maken van moeilijke afwegingen.

Bijlage reactie 13:

Schema peilbeheer voor weidevogels en om verdroging en verzuring van grond te voorkomen

Antwoord op reactie 13:

Het schema met peilbeheer is inderdaad een indicatief schema. De toepassing is afhankelijk van de weersomstandigheden (o.a. zon/regen) en klimatologische omstandigheden (bijv. vroeg/laat voorjaar). Wanneer de weidevogels broeden en wanneer er gehooid kan worden zal van jaar tot jaar een of meerdere weken kunnen verschillen. Dit vraagt uiteraard overleg en afstemming tussen beheerders, eigenaren en pachters. Als het concept inrichtingsplan op bestuurlijk niveau wordt goedgekeurd (we streven naar eind 2024) kan de detaillering van het peilbeheer samen met het toekomstig natuurbeheer worden opgepakt. Zie ook het antwoord op reactie 9, 1^e alinea.

Niets doen is geen optie, in de zomer verdrogen de percelen momenteel door een tekort aan water en in de winter staan ze lange tijd onder water door een stagnerende afvoer van water. Door de waterhuishouding te verbeteren en het peilbeheer af te stemmen op de natuur streven we naar een optimale inrichting voor de natuur. We maken daarbij gebruik van ervaringen die elders zijn opgedaan. Zie ook het antwoord op reactie 9, 1^e alinea. Het regelen van een goede waterhuishouding gaat niet vanzelf dus ook in deze unieke polder moeten we zoeken naar oplossingen en die vragen inspanningen van eigenaren, beheerders en gebruikers.

Het inrichten van de polder voor de weidevogels is een van de hoofdoelen voor de polder. Ons uitgangspunt is om dit zo goed mogelijk te realiseren.

≡

Reactie 14:

wij hebben als BlomBijBeets, biodiversiteitswerkgroep Nij Beets een document opgesteld als reactie. Wij waren ook aanwezig op de inloopavond van 16 juli te Nij Beets

Beste,

Als leden van de Biodiversiteitswerkgroep Blom Bij Beets zijn wij aanwezig geweest op de informatiebijeenkomst in het Trefpunt, 16 juli jl., te Nij Beets betreffende het Inrichtingsplan polder de Dulf-Janssenstichting. Wij voelen ons vanuit onze 'opdracht' en als omwonenden erg betrokken bij dit prachtige Natura 2000 gebied, mede ook omdat boeren die betrokken zijn bij BlomBijBeets delen van De Dulf pachten.

Hieronder willen we aangeven wat het bij ons oproept, wat ons standpunt is en welke vragen we hebben. Die vragen kunnen opgevat worden als het kritisch aan de tand voelen.

Alvorens dat te doen, willen we aangeven dat we ons er terdege van bewust zijn dat hier jaren aan plannen maken, overleggen, deskundigeninbreng ed. aan vooraf zijn gegaan. Omdat de tijd tussen de uitnodiging en de daadwerkelijke avond maar een paar weken betrof, hebben we ons onvoldoende in kunnen lezen en verschillende partijen kunnen horen. Desalniettemin denken we voldoende basis te hebben om positie te bepalen.

1. Het herstel van dit Natura 2000-gebied volgens de richtlijnen, vinden wij erg **positief**. We zien met eigen ogen en met onze eigen oren hoe al wat leeft in de Dulf achteruit gaat. We weten ook dat dit uit de cijfers van monitoring blijkt. Dus is het tijd om snel in actie te komen. Daarbij de beek herstellen, beekwater gebruiken voor een betere waterhuishouding en vernatting van het gebied in de zomer, vinden we positief. Het geeft ons ook het gevoel dat er geïnvesteerd wordt in de overtuiging dat we biodiversiteit moeten herstellen, de draagkracht van de natuur moeten vergroten, kansen bieden voor herstel en we, als mens/omwonende verbinding voelen met onze authentieke wereld die niet 'op sterven na dood is, maar leeft'.
2. **Ons grootste punt van zorg** is dat er gekozen is voor **het combineren van twee doelen**, namelijk
 - 'de inrichting van de polder heeft als doel nieuwe natuur te ontwikkelen, het Natura 2000-gebied te herstellen en robuuster maken'
 - 'het voorzien van een vorm van waterberging of retentie in de polder', Variant 2, maximaal 70 cm boven maaiveld

(uit concept inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting, blz. 6 en 13)

Het maakt het, ons inziens, nodeloos ingewikkeld omdat we verwachten dat er situaties optreden waarbij deze twee doelen elkaar bijten. De informatie die we tijdens de inloopavond hebben gekregen overtuigde ons er niet van dat dit opgelost wordt:

- We hebben begrepen dat het, uit de boezem ingelaten, water binnen twee weken weggepompt moet worden en alleen plaats mag vinden buiten het broedseizoen van weidevogels. Maar wat doet de maximale hoogte van 70 cm met de bodem, de slootkanten, het bodemleven, de unieke planten die op sommige plekken staan, de insecten, oftewel de leefwereld en het voedsel voor de weidevogels en de hoogteverschillen die op zichzelf ook weer biodiversiteit met zich mee brengen ? Hoe vaak wordt er gemonitord en welke criteria bepalen een wijziging van plannen ?
- We hebben te weinig gehoord over de bijzondere planten die beschermd moeten worden vanuit de habitatrichtlijn. Zoals Spaanse Knoop, Zeggesoorten, Dotterbloemen en het Veenmelkviooltje die horen bij de verschillende typen land die beschermd moeten worden. Als er pas na 12,5 jaar geëvalueerd wordt en blijkt dat planten en de daarmee samenhangende biodiversiteit verdwenen of verminderd zijn, is het kwaad al geschied ! Die kwetsbare planten zijn niet in staat te herstellen, zich te verspreiden en de daarmee samenhangende bodem, insecten en dieren. Ze kunnen niet hard gaan loeien of roepen of blaten als ze kopje onder dreigen te gaan.
- Voor een goed weidevogelklimaat is het tijdelijk, extensief weiden van koeien, paarden of schapen een essentiële schakel voor het succes van de broedsels (inclusief de wijze van maaien omdat de jonge vogels niet te hoge vegetatie moeten hebben, maar ook niet te laag). Op deze weiden krijgen de koeien echter te weinig voeding binnen wat aangevuld moet worden en ook de tijd dat de koe er kan lopen moet om deze reden beperkt worden. Ook heeft de status van het gebied consequenties voor het uitrijden van mest. Wij vinden het van belang dat de boer hierbij gecompenseerd wordt. En wat zijn de effecten van de plannen (zowel de inrichting als de waterberging) voor de boeren ? In hoeverre wordt begrazing door grazers geïntegreerd in de plannen ?
- Aan de andere kant van de A7 wordt de zomerpolder al gebruikt voor waterberging, in een kort tijdsbestek 2 keer achter elkaar. Het blijkt dus dat het al vaker nodig is geweest dan de genoemde 'eens in de dertig jaar. Wie zegt ons dat de Dulf in de toekomst voor voldoende wateropslag kan zorgen ? We verwachten juist dat er meer waterberging nodig is en waarschijnlijk ook in de andere maanden. Op enig moment komt het punt dat opslag in de Dulf ook niet meer genoeg is, en er dus ook landbouwgrond of grond met andere bestemmingen voor gebruikt moet worden. Dus op enig moment zullen provincie, gemeenten, LTO, ed. om tafel moeten om dit probleem aan te pakken. En dat kost veel 'geregel', 'geld', en landschapsveranderingen in gang zetten zoals aanleg dijken. Waarom niet het LEF, de moed, de overtuiging om deze weg **nu** al in te slaan, ervaring op te doen. En daarmee dit Natura 2000-gebied enkel te herstellen en te weten dat we durven opstaan voor het belang van die natuur. (Dit stuk land ligt nu al hoog, het is niet logisch om hoger land onder water te zetten. Er zit voor ons gevoel nu enkel een *economische reden* achter om de Dulf voor het doel van waterberging in te richten, terwijl de *ecologische kosten* die daarmee gemoeid zijn niet genoeg meewegen. Denk daarnaast aan de economische kosten die moesten worden gemaakt om een roofkever die in het Polderhoofdkanaal zat, te compenseren. Als na evaluatie blijkt dat dit gebied minder unieke biodiversiteit herbergt door waterberging, kost dat de samenleving wederom veel geld.
- Klimaatverandering is er door het toedoen van mensen. Het is óns probleem. De natuur, onze basis, maar ook met zijn eigen, unieke waarde, is daar de dupe van. Mensen en bedrijven zijn te compenseren met geld en goed. De vogel, de plant, het insect, de bodem is dat niet. Weg is weg. Als we niet heel hard voor hun belang knokken....zij kunnen het zelf niet. Waarom is er geen tegenovergestelde bewijslast? Nu onderzoeken deskundigen of waterberging negatieve gevolgen heeft voor plant en dier. Maar er kan ook onderzocht worden welke risico's bedreigend zijn voor plant en dier. En wat is er nodig om het te behouden dan wel te verbeteren. En waterberging met de verleiding het vaker en op andere tijden in te zetten, brengt alleen maar risico's met zich mee.
- Is serieus gezocht naar alternatieven voor waterberging ? Dus zijn er recentelijk analyses gedaan, kostenberekeningen, deskundigen betrokken ed. ? Om zo te kunnen vergelijken. Er is op dit moment provinciaal land dat laag ligt, in de buurt. Dit zou ook ingezet kunnen worden, het ligt aan het Polderhoofdkanaal. Of is het uitgangspunt dat, omdat de Dulf om herinrichting vraagt, het een mooie gelegenheid was waterberging toe te voegen en het dus goedkoper kan ?

3. In hoeverre wordt al het werk teniet gedaan als de plannen voor de **Lelylijn** uitgevoerd worden ? Hierbij zowel de bedreiging van het herstel van de Dulf, als de kans dat er veel minder waterberging plaats kan vinden omdat er andere functies toegevoegd worden en dus letterlijk plek innemen, zoals een treinspoor. Is dit integraal meegenomen ?
4. Er zijn veel ecologen ed. betrokken bij dit proces. Gezien de huidige, maatschappelijke ontwikkelingen wordt steeds meer nagedacht de natuur een juridische status en stem te geven. Daar liggen **ethische en filosofische principes** onder. Is overwogen bij dit proces een ethicus te betrekken? Wat hierbij van belang kan zijn is dat niet alleen de cijfers tellen die ons misschien geruststellen omdat er 1x in de 30 jaar opslag nodig zal zijn, 70 cm hoogte geen effect lijkt te hebben op bodem, plant en dier. Er spelen ook ethische vragen. Het feit bv. dat we ons met elkaar kunnen verbinden omdat we, ondanks onze verschillende belangen, durven staan voor die kwetsbare natuur, omdat ons gevoel zegt dat we op moeten houden met die kwetsbare natuur onder druk zetten, omdat het 'ons' probleem is en we zelf toe moeten naar een gedragsverandering. De natuur heeft lang genoeg de klappen opgevangen en de rek is er uit!
5. In de plannen wordt aangegeven dat er ook water vanuit **de boezem** in het gebied stroomt. Water wat nog van te slechte kwaliteit is. In hoeverre wordt dit eerst 'schoon' gemaakt en zo ook gewerkt aan een ander probleem, namelijk de Kaderrichtlijn Water ? Anders wordt het dweilen met de kraan open. Allerlei herstel om meer beekwater in het gebied te krijgen teniet gedaan door vies-waterberging dan wel instroom van boezemwater. Ook wanneer het waterniveau van de beek in droge periodes te laag is en er water vanuit de boezem in wordt gelaten, zoals de afgelopen jaren is gebeurd.
6. We hebben een stikstofcrisis. Maar we weten ook dat er andere stoffen, zoals **fosfaten**, verstorend zijn en moeilijk weg te krijgen uit de bodem. Wordt de bodem onderzocht de komende jaren ? Een nulmeting en daaropvolgende monitoring gepland ? En zonodig beheer gewijzigd ?
7. Het gebied wordt in de **winter** druk bezocht door **watervogels** maar ook **steltlopers**. Steltlopers foerageren lopend. De waterstand moet daarom niet te hoog zijn, want daarmee wordt alweer een groep dieren uitgesloten. Iets waar we niet achter kunnen staan. In hoeverre wordt hier rekening mee gehouden ?
8. Is er in het gebied de mogelijkheid om **delen vrij** te houden van **waterberging**, bv. om planten te beschermen die niet tegen de hoge, te lang durende waterstanden kunnen of vogels die andere waterstanden nodig hebben ?
9. We hebben begrepen dat in 2013 gestart is met deze plannen. Dat is al een hele tijd. Tijd waarin ook de herinrichting van de Dulf niet van de grond kwam. Het **gevaar** bestaat dat eventuele bezwaren tegen waterberging (omdat we niet verwachten dat er grote bezwaren zijn tegen het inrichtingsplan van de Dulf-Janssenstichting), de start van **natuurherstel naar de toekomst verschuift**. Verloren tijd, ons inziens. Kan al niet gestart worden met dit natuurherstel ?

Dit waren onze punten, gedachten en bezwaren. In de basis gaat het ons om integraal en lange termijn nadenken, en niet alleen economisch kijken maar ook ethisch en ecologisch.

Daarnaast willen we nog iets kwijt over het proces en de informatievoorziening.

De vorm van een inloopbijeenkomst gaf ons de indruk dat het met name ging om informatie geven. Een éénrichtingsverkeer. Er waren veel partijen aanwezig met meerdere personen, dat is op zichzelf goed, dan lijkt de avond door die partijen serieus te worden genomen. Maar als bezoeker word je op deze manier alleen weinig gewaar van wat er speelt bij de andere bezoekers en waar anderen mee zitten. Dat betekent ook dat de enkeling weinig steun ervaart. Ook vragen we ons af of de kritische geluiden van die avond zijn genoteerd en meegenomen. Naast de mogelijkheid om een reactieformulier in te vullen, voelt het toch wat als 'mosterd na

de maaltijd', als een formele stap die genomen moet worden, maar niet wezenlijk het open staan voor geluiden van bezoekers.

Het tijdstip wekt daarnaast ook argwaan. Twee weken de tijd om te reageren tijdens de zomervakantieperiode maakt het bijkans onmogelijk om een heldere, goed onderbouwde brief te schrijven voor alle partijen.

We verwachten dat er burgers en kritische partijen zijn, en wij dus ook, die dit proces willen blijven volgen. Is daarover iets vastgesteld en welke wegen heeft u gekozen om informatie te verschaffen? Hoe worden de definitieve plannen gecommuniceerd?

In hoeverre en hoe worden de gevolgen van de plannen voor de natuur gemonitord, geregistreerd, geëvalueerd en bijgestuurd? En worden die gegevens openbaar gemaakt? En hoe en waar?

Wij wensen u wijsheid bij de vervolgstappen en verwachten op enige wijze een reactie,

Met vriendelijke groet

Antwoord op reactie 14:

Ad 2: Waterberging

Uw grootste zorgpunt betreft de combinatie natuurherstel en waterberging en motiveert u met meerdere argumenten. De invloed van een kolom water van 70 cm op flora, fauna en bodemleven is onderzocht in de passende beoordeling. De passende beoordeling zegt hierover: "Waterberging en waterretentie in het winterhalfjaar leiden niet tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelen". Dit gaat dus over de instandhoudingsdoelen vanuit de aanwijzing van het Natura 2000-gebied. Het uitgangspunt hierbij is de periode die voor het inzetprotocol wordt gehanteerd. Dit is een inzetperiode voor de polder van maximaal 21 dagen. Dit betreft de totale tijd van inzet tot het tijdstip waarop het gebied weer is leeggepompt. Wetterskip Fryslân evalueert elke inzet van waterberging. Hierbij wordt opgemerkt dat de polder momenteel in de winter grotendeels en voor langere periode onder water staat.

Bij provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân wordt voortdurend onderzoek gedaan naar mogelijkheden om elders waterberging mogelijk te maken. In deze onderzoeken worden natuur- en landbouwgebieden betrokken. Belangrijk bij het vinden van een locatie voor waterberging is dat deze in de directe omgeving van een gebied moet liggen waar potentieel wateroverlast kan ontstaan. Daarnaast moet het gebied afsluitbaar zijn, bij voorkeur door een bestaande kering en er moet een substantiële hoeveelheid water geborgen te kunnen worden.

Ad 8: Bij eventuele noodretentie worden geen delen van de polder vrijgehouden ten behoeve van flora en fauna. De polder is één samenhangend geheel en wordt bij noodzaak tot retentie ook als zodanig ingezet.

Natuur/weidevogels

De weidevogelpopulatie in De Dulf wordt al meer dan 2 decennia jaarlijks gemonitord. Onlangs is deze monitoring uitgebreid met de Janssenstichting. Zo wordt de gehele polder jaarlijks gemonitord. In 2023 en 2024 zijn uitgebreide inventarisaties gedaan van vegetatie, zoogdieren en libellen. Mocht in de komende 10-12 jaar de polder worden ingezet als waterbergingsgebied dan is relevante data beschikbaar om de gevolgen voor de vogels in beeld te krijgen.

De aanwezigheid van Veenmelkviooltje, Zeggensoorten en Spaanse Knoop in De Dulf is om te koesteren. In de polder worden deze vegetaties voornamelijk op de percelen aangetroffen die zijn geclassificeerd als Vochtig Hooiland (N10.02). Daarnaast worden in de polder de natuurtypen Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) en Vochtig weidevogelgrasland (N13.01) onderscheiden. De maatregelen zijn erop gericht om deze natuurbeheertypen in stand te houden en verder te ontwikkelen. Verdroging, het wegzijgen van het water en verzuring zijn de grootste bedreigingen van deze vegetaties. De aanvoer van beekwater met daarin basische en

bufferende stoffen leidt tot afname van verzuring en verdroging van het gebied (zie ook passende beoordeling 5.2 effectbeoordeling NNN).

Vanuit de habitatrictlijn wordt in de polder De Dulf-Janssenstichting met name de focus gelegd op de grote en kleine modderkruiper (H1145 en H1149) en broedvogels en overwinterende vogels in het kader van de Vogelrichtlijn. Het vanuit Natura 2000 aangewezen habitattype Blauwgrasland (H6410), waartoe de hierboven genoemde vegetatiesoorten behoren, ligt aan de oostkant van de A7 in de natuurgebieden Rome en de Mersken. Dit habitattype is zéér kwelwatergevoelig. De potenties van herstel van kwelwater liggen hoger dáár waar het beeksysteem van een beek met hogere flanken nog intact is en dat is hier in polder De Dulf-Janssenstichting niet meer het geval. In de passende beoordeling is verder weinig gekeken naar de effecten van de plannen op de florasoorten uit de habitatrictlijn, omdat vanuit de gebiedsbescherming er geen beschermde habitattypen/vegetaties liggen in De Dulf-Janssenstichting. Deze liggen allemaal ten oosten van de A7. Zoals ook uit de passende beoordeling blijkt is het dan ook niet waarschijnlijk dat dit inrichtingsplan een significant effect zal hebben op de aangewezen habitattypen in het Natura 2000-gebied.

Via de bestaande en verplichte monitoringsprogramma's in het kader van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) en Natura 2000 worden nog aanvullende inventarisaties uitgevoerd naar de algemene vegetatieontwikkeling en soorten. U kunt via de Nationale databank voor flora en fauna (www.ndff.nl) de data raadplegen. Naast de verplichte monitoringsprogramma's wordt er in het hele Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken gewerkt aan bodem- en hydrologische onderzoeken.

De polder heeft de status van Natura 2000-gebied. Dat heeft consequenties voor het beheer dat primair gericht is op de natuur. Door de hydrologische herinrichting is te verwachten dat de percelen natter worden, dus gevoeliger voor vertrapping en verdichting. Bij het graslandbeheer kan daarom op de iets hoger gelegen gronden incidenteel begrazing worden toegepast. Een beperkte gift van ruwe mest op het land, bij voorkeur in een mozaïek, is goed voor de weidevogels. Echter beweiding met vee is niet direct noodzakelijk om ruwe (stal)mest op het land te brengen. Een deel van de pachters is/wordt gecompenseerd met landbouwgrond buiten de polder, op basis van vrijwillige kavelruil. Bij het andere deel van de pachters is/wordt het pachtcontract beëindigd.

Lelylijn

Ad 3: In het concept inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting is geen rekening gehouden met een eventueel tracé voor de Lelylijn. De Rijksoverheid heeft nog geen definitieve keuze gemaakt of deze treinverbinding wordt aangelegd en zo ja, langs welk tracé. Het is dus nog niet bekend of de Lelylijn langs de A7 wordt gelegd en zo ja aan de west- of oostzijde (of zelfs er onderdoor of er overheen). De provincie Fryslân is in overleg met het Rijk (Lelylijn). Uiteraard worden de natuurbelangen van het Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken in zo'n planproces meegenomen.

Waterbeheer

Ad 5: Er wordt op meerdere fronten gewerkt aan het behalen van de op Europees beleid gebaseerde KRW-normen. Beekwater heeft de voorkeur om de polder mee te voeden. Echter, in de zomer is er onvoldoende beekwater beschikbaar. In de zomer zal ook boezemwater worden gebruikt om de polder te voeden zodat de bodem minder uitdroogt. Daardoor neemt de veenoxidatie af en klinkt de bodem minder in.

Ad 6: Ontwikkelingen in vegetatie verlopen langzaam zodat bij consistent beheer een inventarisatie eens in de 6 jaar volstaat. Beheerders kennen het gebied en zien veranderingen in de vegetatie, daar is geen frequentere inventarisatie voor nodig. Er is een rapportage uitgevoerd door B-ware, deze geeft van een aantal percelen een beeld van de fosfaattoestand in de bodem. Op dit moment wordt geen aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd. We weten dat, mede door het landbouwkundig gebruik, er fosfaat in de bodem zit. Een dergelijk onderzoek zal niet leiden tot andere inrichtingsmaatregelen zoals afplaggen omdat we de veenbodem zoveel mogelijk intact willen laten.

Ad 7: Het waterbeheer is erop gericht om in de winter het teveel aan (regen)water af te kunnen voeren. In deze situatie blijft foerageren mogelijk bijvoorbeeld voor steltlopers.

Proces

Ad 4: Er wordt samengewerkt met Provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, Gemeente Opsterland, terreinbeherende organisaties (zoals Staatsbosbeheer en Cornelia Stichting) en Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO Opsterland). Zij laten zich adviseren en werken samen met specialisten, diverse advies- en onderzoeksbureaus en deskundigen uit de streek. Deze vormen met elkaar een uitgebreid palet aan deskundigen van verschillende disciplines. Om er een paar te noemen: ecologie, hydrologie, natuurbouw, ornithologie, aquafauna, amfibiebiologie, milieu, archeologie, ruimtelijke orde, weg- en waterbouw, cultuurtechniek en veenweideproblematiek. Er is momenteel geen ethicus betrokken bij de voorbereiding van de plannen. Via diverse onderzoeken en met diverse partijen, doorlopen we een zorgvuldig planproces waarin het natuurbelang (één van de opgaven) een belangrijke plek wordt gegeven. Daarmee wordt de stem van en voor de natuur ingebracht en vertegenwoordigd.

Ad 9: De planvoorbereiding voor een gebied van ongeveer 250 ha vraagt veel voorbereiding. Niet alleen de planvorming zelf maar ook de financiering en niet in de laatste plaats het vrijmaken van de gronden voor de inrichting. De afgelopen 10 jaar is o.a. gewerkt aan het uitruilen van ongeveer 100 ha landbouwgrond in de polder. Hierdoor kunnen agrariërs die grond in de polder bezaten of pachtten nu over grond beschikken buiten de polder. De grond buiten de polder diende wel eerst beschikbaar te komen en er diende overeenstemming te worden bereikt over de uitruil van de gronden. Het is heel mooi te constateren dat dit in samenwerking met de agrariërs en op vrijwillige basis is gelukt. Over de laatste percelen zijn nog gesprekken gaande. Hiervoor zijn recent nog ruilgronden aangekocht en beschikbaar. We gaan het planproces zo te organiseren dat we zo snel mogelijk gefaseerd kunnen beginnen met de inrichting ten behoeve van natuurherstel. Hierdoor verwachten we sneller te kunnen starten met de uitvoering.

Communicatie

De informatiebijeenkomst, de naam zegt het al, gaf de mogelijkheid tot het verstrekken en verkrijgen van informatie. Voor de bijeenkomst is bewust gekozen voor een open en informele opzet. Dit gaf alle aanwezigen juist de mogelijkheid één op één vragen te stellen, antwoorden te krijgen en gezamenlijk in gesprek te gaan, zowel met de betrokken organisaties als met andere aanwezigen. Iedereen heeft daarmee evenveel mogelijkheden tot vragen en een gesprek. De bijeenkomst had geen formele status maar is bedoeld om mensen de gelegenheid te geven om kennis te nemen van de plannen en de stand van zaken. Ook was er de mogelijkheid om een reactie in te sturen. Van de avond zelf is een verslag opgesteld dat op onze [projectsite](#) is geplaatst. De werkgroep heeft de ingezonden reacties bestudeerd, besproken en van antwoorden voorzien. Zowel reacties als antwoorden zijn in deze reactienota opgenomen. Deze reactienota wordt tegelijk met het definitieve inrichtingsplan aangeboden aan de bestuurders van provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, Gemeente Opsterland en het Staatsbosbeheer.

Provincie Fryslân vindt het belangrijk om goed contact te houden met de direct belanghebbenden in de polder, dit zijn de grondeigenaren en pachters (vaak omwonenden) en daarnaast ook de andere omwonenden en belanghebbende organisaties. Zo zijn er de afgelopen jaren meerdere bijeenkomsten georganiseerd in de vorm van een lezing of excursie, steeds met als rode draad De Dulf-Janssenstichting. Ook de komende jaren willen we deze bijeenkomsten blijven organiseren omdat ons is gebleken dat dit in een behoefte voorziet en wordt gewaardeerd. Besluiten over het definitieve plan worden genomen door Gedeputeerde Staten van Fryslân na advies van het Bestuurlijk overleg. Na vaststelling volgt tijdens de verdere uitwerking van het plan de formele weg van vergunningaanvragen (met mogelijkheid van bezwaar). Het vergunningentraject wordt gepubliceerd door de behandelende organisaties (Gemeente Opsterland, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân). Verder deelt de provincie Fryslân informatie over de plannen van De Dulf-Janssenstichting via de website van de provincie www.fryslan.frl/DulfMersken.

Uw zorg voor de natuur is ook onze zorg. Met bovenstaande toelichting proberen wij u inzicht te geven in onze werkwijze om voor polder De Dulf-Janssenstichting de juiste keuzes te maken.

Reactie 15:**Zienswijze m.b.t. inrichtingsplan De Dulf/Janssenstichting**

Inzake genoemd inrichtingsplan bezocht ik de inloopbijeenkomst op 16 juli jl., als vervolg op de eerdere inloopbijeenkomst in 2022 die ik eveneens bezocht.

Vooraf

Ik ontving uw uitnodiging per e-mail en was verbaasd dat het een gecombineerde uitnodiging/bijeenkomst betrof van Provincie (inrichtingsplan De Dulf-Janssenstichting) en Van der Wiel (beoogde uitbreiding zandwinplas).

Gezien de veelheid aan stukken rond de ontwikkeling van onderhavig inrichtingsplan, heb ik de provincie gebeld met het verzoek deze op papier te mogen ontvangen. Er werd me te verstaan gegeven dat dat niet kon. Omdat dat zou betekenen dat inwoners die minder digitaal-vaardig of -geëquipeerd zijn in deze niet volwaardig mee kunnen doen, heb ik nogmaals een verzoek per e-mail verzonden. Ik heb daarop geen reactie mogen ontvangen.

Proces

Als betrokken inwoner rond duurzaamheid en biodiversiteit en initiatiefnemer van o.a. een projectje 'bloeiende bermen' rond De Tynje en een Groenmanifest voor de Gemeente Opsterland, maak ik me zorgen over de participatie van burgers/inwoners in deze.

In projectgroep, werkgroep, begeleidingsgroep, etc. rond de ontwikkeling van dit project zijn overheid (gemeente, wetterskip), grondeigenaren (Staatsbosbeheer, Corneliastichting) en pachters (LTO) ruimschoots vertegenwoordigd. Inwoners en andere betrokkenen in de omgeving hebben/hadden in deze groepen geen zitting. Zij hebben dus niet kunnen meedenken en mee-ontwikkelen en krijgen nu - 8 dagen voor de inloopbijeenkomst - een berg aan informatie 'over de schutting gegooid' op basis waarvan ze dan een inloopbijeenkomst zonder plenair programma of (onderlinge) uitwisseling kunnen bezoeken!

Inwoners staan hiermee aan de zijlijn, zijn niet uitgenodigd/vertegenwoordigd in de ontwikkeling van plannen, hebben geen werkelijke inbreng en worden m.i. niet serieus genomen als burgerparticipatie wordt beperkt tot 2 inloopavonden zonder plenair programma! Dat levert een ongelijk speelveld op waarbij m.b.t. hun eigen directe omgeving inwoners geen noemenswaardige inbreng hebben kunnen hebben en de natuur - die immers geen stem heeft en hier slechts vertegenwoordigd is door de grondeigenaren - ondergeschikt lijkt aan eigenaren- en landbouwbelangen. In dat licht ook bijzonder het 'onderweg' aanhaken (meeliften?) van Van der Wiel met de beoogde uitbreiding van de zandwinplas.

Ik maak dan ook bezwaar tegen deze gang van zaken en nodig de provincie uit in deze - waar het gaat om grote, impactvolle en langjarige natuurbelangen - inwoners alsnog volwaardig te laten participeren middels informatie, uitleg, uitwisseling en meningsvorming, nu van vertegenwoordiging van inwoners in het ontwikkelproces geen sprake is geweest.

Inhoud

En hoewel het me dus niet mogelijk is geweest de inrichtingsplannen en alle 'ins' en 'outs' volledig eigen te maken en te doorgronden spreek ik hier toch graag mijn verbazing en zorg uit over het gegeven dat voor (extra) waterberging kennelijk (eerst en vooral) een natuurgebied wordt ingezet en ingericht, terwijl er landbouwgronden (en koeien) in overvloed zijn!

Ik zou de provincie als opdrachtgever van dit inrichtingsplan willen verzoeken hier opnieuw naar te kijken en hierop visie te ontwikkelen in lijn met de biodiversiteits-, duurzaamheids- en klimaatopgaven waarvoor ons als menskip gesteld zien!

Antwoord op reactie 15:

Vooraf

Dit is gebaseerd op een misverstand. U had doorverbonden moeten worden met een medewerker die inhoudelijk op de hoogte is van het dossier zodat de betreffende stukken u toegestuurd hadden kunnen worden. Het spijt ons dat dit zo is gelopen. Goed dat u dit heeft gemeld. U heeft de stukken alsnog ontvangen.

Proces

Het realiseren van het herstel en de verdere ontwikkeling van Natura 2000-gebied van Oordt's Mersken is een Europese opgave waarvoor provincie Fryslân verantwoordelijk is. Ten grondslag aan het huidige concept-inrichtingsplan liggen o.a. De Verkenning (2103) en het Natura 2000-beheerplan Van Oordt's Mersken (2016). Daarnaast zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd door gespecialiseerde bureaus op het gebied van o.a. ecologie, waterbeheer, bodem en archeologie.

Het project kent een lange voorbereidingstijd (al meer dan 10 jaar) en specialistische problematiek (met veel disciplines). In het afgelopen decennium is veelvuldig contact en overleg geweest met direct betrokkenen, waaronder de grondeigenaren en de pachters (vaak zijn dit ook de omwonenden) in de polder. Enkel hiervan hebben ook zitting in de begeleidingsgroep. Bewust is voor een participatieproces met hen gekozen omdat zij als gebruikers van de polder de gebiedskennis hebben die we nodig achten. De complexiteit van de opgaven en de belangen in de polder lenen zich minder goed voor een participatieproces waarbij iedereen kan meedenken. De overheden hechten waarde aan een transparant proces en daarom wordt u de gelegenheid geboden om uw opmerkingen en vragen in te dienen.

In 2021 is er een informatiemoment in het dorpshuis geweest over het schetsplan voor de polder. Provincie Fryslân heeft regelmatig bijeenkomsten en/of excursies georganiseerd voor de gebruikers van de polder en overige belangstellenden en wil dit in de toekomst ook blijven doen. Zie ook het antwoord op reactie 14, de laatste alinea.

Wat betreft uw bezwaar tegen de opzet van de bijeenkomst bereiken ons ook berichten dat bewoners de informele sfeer van de bijeenkomst juist als toegankelijk hebben ervaren met ruimte voor individuele vragen. Zie ook het antwoord op reactie 14, de laatste twee alinea's (*Communicatie*).

Wij vinden het jammer dat u zich niet kunt vinden in de wijze van communicatie over het concept-inrichtingsplan voor polder De Duf-Janssenstichting. Wij nemen uw opmerkingen mee bij een eventueel volgende communicatieronde. Betreft uw zorg over de inzet van de natuurland als waterbergingsgebied verwijzen wij u o.a. naar de antwoorden op reactie 7 (1e alinea).

≡

Reactie 16:

De volgende punten van het inrichtingsplan hebben wij bezwaar tegen.

Het uitkijkplateau. Dit trekt mensen aan. Niet alleen fietsers maar ook veel vogelliefhebbers in de auto. Daar is geen ruimte voor dus ontstaat overlast. Nu merken we al dat er vogelliefhebbers in de straat heen en weer rijden, dit zal dan alleen maar meer worden als zij gefaciliteerd worden met een uitkijkpunt. Er is geen ruimte om te parkeren, net op dit punt in de straat rijden/passeren trekkers, vrachtauto's en haal- en brengverkeer van de zorgboerderij. Ook is er reële kans op overlast van hangjongeren zoals nu ook gebeurt aan het punt fietspad/leppedijk. Als alternatieve locatie kan gedacht worden aan een plateau bij de rolbrug.

Het fietspad wordt 1.80 breed. Ook dit trekt meer gemotoriseerd verkeer (al is dit niet toegestaan). In elk geval in begin en eind van fietspad een versmalling in de vorm van wildrooster (nu ook het geval). Zodat ongewenst verkeer voorkomen wordt.

De omgeving van de zandwinplas is nu ingetekend met plas-dras gebiedjes. Dit zal geen weidevogels trekken (te klein oppervlak, te veel verstoring) maar wel broedende ganzen, schuilplek voor vossen, en broedplek voor roofvogels. Het gebied rond de zandwinplas dient zo open mogelijk te blijven om overlast tegen te gaan en weidevogels in de omgeving meer kans te geven.

Over het gehele plan mist een visie hoe om te gaan met de steeds groter wordende groep overzomerende ganzen. Deze groep groeit snel en zorgt voor groeiende overlast. Hier moeten afspraken over gemaakt worden hoe dit probleem getackeld wordt. "

Antwoord op reactie 16:

Voor het gecombineerde recreatieve informatie- en uitkijkpunt is gezocht naar een locatie langs een fietsroute. Het te renoveren fietspad Leppedyk – Janssenstichting geeft hier aanleiding voor. De nu gekozen locatie geeft een breed uitzicht over de polder. Verkeersonveilige en verkeer aantrekkende situaties willen we niet stimuleren, we begrijpen uw zorg. Daarom is het uitkijkpunt eenvoudig van opzet. Deze locatie aan de Janssen-Stichting vinden we verkeersveiliger dan de omgeving van de Rolbrêge, vanwege de geringere verkeersbewegingen op de Janssen-Stichting dan op de doorgaande weg langs de Rolbrêge. Ook het uitzicht over de polder biedt op deze locatie een breder perspectief.

Uw suggestie wat betreft maatregelen tegen het ongewenste gebruik van het fietspad zal betrokken worden bij de verdere uitwerking van de verbetering van het bestaande fietspad.

De laatste alinea van uw reactie betreft het plan van de zandwinplas. Deze reactie is doorgestuurd aan Van der Wiel, eigenaar van het betreffende plan.

Binnen het nieuwe ganzenbeleid "Gans in balans" van de provincie Fryslân wordt een gebiedsgerichte aanpak voorgesteld die ook gericht is op zomerganzen. De uitvoering hiervan zal via de Faunabeheereenheid (FBE) Fryslân gaan lopen die hiervoor een ganzencoördinator heeft aangesteld. Wilt u hierover meer weten dan kan u contact opnemen met de FBE Fryslân: www.fbefryslan.nl.

Met bovenstaande uitleg hopen wij uw ongerustheid weg te nemen.

≡

Reactie 17:

Het is mooi als men de natuur probeert te herstellen. De verzakking van onze veengrond, de weidevogels.

Maar ik heb nog wel een paar vragen.(het is voor mij als leek een ingewikkelde materie)

1)Mijn buien en ik hebben nu een stuw in de sloot liggen. Als het water te laag is belt mijn buurman naar het waterschap en wordt het waterpeil aangepast.Hoe gaat dat er in de toekomst uitzien?

(vooral bij hete zomers) Behouden we het peil zoals dat nu het geval is rondom onze woningen?

2) kan u mij vertellen hoeveel grond er voor perceel 4 op de dijk wordt aangebracht? Met de bordjes hier en daar op de dijk is dat moeilijk inschatten.

3) Het plan om een betonnen fietspad te creëren ben ik tegen, het is nu juist zo'n mooi natuurlijk fietspad tussen de weilanden en bloemenmengsels door.

Ik wacht met spanning uw reactie af, groeten

Antwoord op reactie 17:

Ad 1: Het waterbeheer rond de boerderijen en woningen langs de Janssen-Stichting blijft zoals het is, het verandert niet. Het peil rond de woningen blijft zoals het is.

Ad 2: Op dit moment is het lastig om op perceelniveau aan te geven hoeveel de kering opgehoogd gaat worden. Om een indicatie te geven zijn er op een tweetal plekken twee plankjes op de kade neergezet. Deze geven de hoogte aan bij aanleg en de hoogte na zetting.

Ad 3: Het aantal recreatieve fietsers neemt nog altijd toe. Met het gebruik van de elektrische fiets neemt ook het verschil in snelheid op fietspaden verder toe. Het is een algemene maatschappelijke wens om bredere fietspaden aan te leggen. Dit is het gevolg van het toegenomen verschil in snelheden, de wens om te kunnen inhalen, naast elkaar te kunnen fietsen en fietspaden toegankelijk te maken voor mensen met een aangepaste fiets. De gemeente Opsterland is eigenaar en beheerder van het fietspad en pleit voor een verkeersveiliger fietspad daarnaast is een betonnen fietspad duurzamer in beheer dan een schelpenpad. Een schelpenpad heeft namelijk meer onderhoud nodig.

Met bovenstaande toelichting hopen wij uw vragen beantwoord te hebben.

Bijlage bij het antwoord op reactie 17:

Plankjes geplaatst op 2 juli 2024

≡

Reactie 18:

vooral nog vinden wij dat er eerst beheert moet worden voor allerlei maatregelen te treffen, oud diep 60 cm omhoog is op papier mooi maar werkelijkheid niet. Op deze manier is er geen veehouder die het straks wil beheren, wij vinden dat dat juist goed beheer mogelijk maakt voor weidevogels. De polderdijk omhoog ontnemt ons het uitzicht. Het platform is ook groter dan voor gesteld. te groot. Het fietspad wordt groter maar is het genoeg, gaat bij ons door het land.

Wij willen nog graag een keer in gesprek

Antwoord op reactie 18:

Het is niet de bedoeling om het peil in het Alldijp in de polder met 60 cm te verhogen. De inrichtingsmaatregelen zijn bedoeld om de weidevogels te behouden in de polder en het waterpeilbeheer wordt hierop afgestemd. Vanuit het oosten stroomt het Alldijp straks onder de A7 door in de richting van de Nije Feart. Dit is een open verbinding op het boezempeil. Het Alldijp in de polder wordt gevoed door het water, als het onder de A7 is doorgestroomd, via een inlaat de polder in te laten stromen. Het Alldijp in de polder heeft dan een peil dat globaal tussen 0,90 en 1,10 m -NAP zal liggen. In de verdere uitwerking van het plan wordt het uiteindelijke peil bepaald.

Op dit moment is het lastig om op perceelniveau aan te geven hoeveel de kering opgehoogd gaat worden. Om een indicatie te geven zijn er op een tweetal plekken twee plankjes op de kade neergezet. Deze geven de hoogte aan bij aanleg en de hoogte na zetting. Zie ook de bijlage bij het antwoord op reactie 17.

Het recreatieve uitkijkpunt heeft een grootte van hooguit 3 bij 3 m. Wij vinden deze maat passend voor het door ons beoogde bescheiden en sober ontwerp voor het uitkijkpunt. Vooral nog wordt ervan uitgegaan dat de verbetering van het fietspad binnen de huidige begrenzing van het eigendom zal kunnen plaatsvinden. Wij blijven met u in gesprek.

Met bovenstaande toelichting geven wij aan wat onze voornemens zijn.

≡

Reactie 19:

Waarom zou er een uitkijk toren komen, en zoals deze nu getekend is in het plan, vlakbij het erf van de burens op nummer 11. Kan er een andere geschikte plek gezocht worden of mogelijk geen toren, dit ivm versterking van de natuur.

Waar komt het tracé van de Lelylijn, ligt het helofietenfilter ook in de weg?

Zou er sprake kunnen zijn van verzakking van de huizen en of andere schade, dit in verband met de uitbreiding van de zandwinning en het laten schommelen van het waterpeil? Worden er metingen gedaan aan de bestaande huizen.

Beweidings van de polder moet mogelijk blijven, dit ivm beheer.

Geen opvang van water in de polder als dit niet noodzakelijk is, dit ivm het bodemleven.

Welke gevolgen hebben de plannen concreet voor mijn burens die een agrarisch bedrijf aan de Janssen-Stichting voeren?

Met vriendelijke groet,

Antwoord op reactie 19:

Er komt nergens een uitkijktoren, ook niet op het uitkijkpunt aan de Janssen-Stichting. Er is juist gekozen voor een vlak uitkijkpunt.

In het concept inrichtingsplan polder De Dulf-Janssenstichting is geen rekening gehouden met een eventueel tracé voor de Lelylijn. De Rijksoverheid heeft nog geen definitieve keuze gemaakt voor een tracé. Het is dus nog niet bekend of de Lelylijn langs de A7 wordt gelegd en zo ja aan de west- of oostzijde, of zelfs eroverheen of eronderdoor. De provincie Fryslân is in overleg met het Rijk (Lelylijn). Uiteraard worden de natuurbelangen van het gehele Natura 2000-gebied Van Oordt's Mersken in de deze planprocessen meegenomen.

Uw vraag over verzakking van huizen of andere schade als gevolg van de uitbreiding van de zandwinplas betreft het plan van de zandwinplas. Deze reactie is doorgestuurd aan Van der Wiel, eigenaar van het betreffende plan.

De polder heeft de status van Natura 2000-gebied. Dat heeft als consequentie dat het beheer primair gericht is op de natuur. Door de hydrologische herinrichting is het de verwachting dat de percelen natter worden, dus gevoeliger voor vertrapping en verdichting. Bij het graslandbeheer kan op de iets hoger gelegen gronden incidenteel begrazing worden toegepast. Verder zal in de polder hoofdzakelijk maaibeheer worden toegepast.

Er wordt alleen waterberging toegepast als dit uit veiligheidsoverwegingen noodzakelijk is. De invloed van waterberging op flora, fauna en bodemleven is onderzocht in de passende beoordeling. De passende beoordeling zegt hierover: "Waterberging- en waterretentie in het winterhalfjaar leiden niet tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelen". Het uitgangspunt en een belangrijke randvoorwaarde hierbij is de periode die voor het inzetprotocol wordt gehanteerd. Dit is een maximale inzetperiode voor de polder van 21 dagen. Dit betreft de totale tijd van inzet tot het tijdstip waarop het gebied weer is leeggepompt.

Als het plan voor de polder gevolgen heeft voor bewoners of agrariërs dan zijn deze met de betreffende personen besproken.

Met bovenstaande toelichting hopen wij u goed geïnformeerd te hebben over de beoogde inrichting en meer inzicht te geven in de motivatie van het inrichtingsplan.

≡

Reactie 20:

Op 25 juli 2024 heeft de Europese Unie Nederland op de vingers getikt over het weidevogelbeleid van Nederland.

Dat schiet ernstig tekort en subsidies en andere regelingen om de weidevogels te beschermen hebben volgens de Europese commissie onvoldoende geholpen.

Nederland moet andere "doeltreffende" maatregelen nemen om het tij te keren.

In het kader van bovenstaande kritiek lijkt het mij ondenkbaar dat de plannen om de Dulf als wateropslag te gaan gebruiken ondenkbaar zijn geworden! Immers de Grutto maar vooral ook de Watersnip en de Kemphaan broeden in dit kwetsbare gebiedje. Met dit gebied als wateropslag te gaan gebruiken zijn deze vogels kansloos!

Wel zal wr gezorgd moeten worden voor een herinrichting en daarmee het kwelwater terug te laten komen in de Dulf. Als de prov.Fryslân tijdens dit project de weidevogels en de natuur/ biodiversiteit als prioriteit hoog houdt zal dit ongetwijfeld landelijk dan wel europees gewaardeerd worden.

Ik hoop derhalve dat hier naar gehandeld gaat worden

Met vriendelijk groet

Antwoord op reactie 20:

De polder zal niet worden ingezet voor langdurige wateropslag. Waterberging wordt alleen ingezet als een extreem hoge waterstand in de boezem gevaar oplevert voor de bebouwing. Analyse van Wetterskip laat zien dat deze kans het grootst is in de winter; buiten de wintermaanden is het nog niet nodig geweest. Deze periode valt niet in het broedseizoen van de weidevogels. De Kemphaan is als instandhoudingsdoel ook expliciet getoetst (zie hiervoor 4.2.4. broedvogels Kemphaan in de Passende beoordeling). Uit de passende beoordeling blijkt dat waterberging in de winter niet ongunstig is voor de Kemphaan en de minst negatieve effecten voor de natuur met zich meebrengt.

In het op te stellen inzetprotocol voor De Dulf-Janssenstichting worden afspraken gemaakt over de periode de hoogte van het water , de duur van inzet. Hierbij wordt opgemerkt dat de polder momenteel in de winter grotendeels en voor langere periode onder water staat.

Kwelwater is een bijzondere vorm van grondwater. Het heeft een andere samenstelling dan regenwater, waarmee het voorwaarden schept voor vestiging van kwelminnende planten. In de polder is nog nauwelijks sprake van kwel. Dat komt omdat de polder hoger ligt dan het omliggende land. Het oorspronkelijke beekdalsysteem van een beek met omliggende hogere flanken is hier helaas niet meer intact en dat kunnen we niet meer herstellen. Ook in de toekomst zal er dus niet tot nauwelijks sprake zijn van kwel in deze polder. Wel wordt aanvoer van beekwater in de polder mogelijk gemaakt. Dit beekwater bevat basische en bufferende stoffen en kan de verzuring en verdroging van het gebied enigszins verminderen. (zie ook antwoord op reactie 14).

Het inrichten van de polder voor de weidevogels is een van de hoofdoelen voor de polder. Ons uitgangspunt is om dit zo goed mogelijk te realiseren in combinatie met de waterbergingsopgave in Fryslân. Wij blijven ons inzetten voor de weidevogels.

≡